

העולם הזה

מידכי אודו חוזד הביתה

מס' 970. ז' סיון תשמ"ז. 17.5.56
המחיר 400 פרומה • שנה 19

העולם הזה

העורך הראשי:
אורי אבנרי

ראש המערכת:
שלום כחן

עורכת-משנה:
דוב איתן, אורי סלע

עורך כיתוב:
סילבי קשת

הכתב הראשי:
שרנה הרני

חברי המערכת:
ישראל ביבר, ניצה נבי, איתן נבירול, ילי גילי, דוד הורוביץ, רותי ורד, רוני וזהר, אברהם חרסון, אסתר מאובר, משה לשם, אביבה ספן, עפוס קינו, שלמה קרן, אלי תבור.

הציר-הראשי: עורך דפוס: מנהל מעבדה: שמואל ברטור

רוח גליקסון 8 תל-אביב, מען הסבראים:
עולמפרס" ת. ד. 136, טלפון 26785.

חמוצא לאור: העולם הזה בע"מ.

דפוס: ישראל בע"מ, ת"א טל. 23204.

אין המערכת אחראית עבור תוכן המודעות. מלבד עבור מודעות המפרסמות תחת הכותרת "דו"ח לצרכן", "דו"ח לבחור", "דו"ח לנוסע" וכדומות על-ידי חברי המערכת ונבדקות על-ידי המדור "דו"ח לבחור" כולל מודעות מטעם מסלנות וארגונים ציבוריים אשר אין המערכת אחראית לתוכןן ולדעות המובעות בהן ושאינן משקפות ב שום צורה שהיא את דעות המערכת.

העתון הנקרא ביותר במדינה

2' 2' 2'

השבוע היתה לנו אורחת ביישוב המע- רכת. אופירה אורי, שחזרה זה עתה מצרפת, סיפרה לנו על חוויות הדרך. למען האמת, חיכינו לה בחשש-מה. נע- רות ישראליות רבות נסעו בשנים האחרונות לפאריס, וחזרו צרפתיות יותר מכל בנות צרפת. אולם המבט הראשון הרגיע את כללנו. אופירה שחזרה היא עוד יותר צברית מאופירה שנסעה, אם אפשר.

כבר קודם לכן הגיעו אלינו כמה קטעי- עיתונות וכתבים שסיפרו על מסע-הכיבוש של צברית '56. לא מיהרנו להאמין בכך כול עוד לא שמענו את הסיפור המלא וכל עוד לא ראינו את מאות קטעי העיתונות והתמונות.

אולם עתה שוב אין כל אפשרות של ספק. נציגת ישראל הפכה לא רק למסמך המוכר של מיפגש בנות העמים, אלא אף הצליחה להפוך את המיפגש לבמת-תעמולה למען המדינה.

בשעת המסיבה אצל נשיא צרפת רנה קור- טי, הקפיד המארח מאד שאופירה תעמוד לימינו בכל התצלומים. בהופעות הטלביזיה וביומנים התרכזו הצלמים. כאילו גברו על כך מראש, על הנציגה הישראלית שלב- שלה את החולצות הרקומות שהפכו סימן- היכר לזלל הגנש של הדור הצעיר. עוד יותר מוכר הדבר בכתבות העיתונות. כמעט כל העיתונים, באחידות מפליאה, הק- דישו את הכותרות לידיות בין הנציגה הצ- הישראלית, חיילת צה"ל, לבין צערת מ- ריים החמודה. תמונת אופירה במדי צה"ל, או בחברת המצריה, הופיעה בעתוני צרפת יותר מאשר כל שאר תמונות המיפגש גם יחד. אופירה עצמה תספר לך על כך ככ- תבותיה, המתחילות להתפרסם השבוע.

לפני נסיעתה הקדשנו כמה עריבים לחד- ריך ממצה. שקלנו כיצד צריכה נציגת ה- נוצר הישראלי להופיע בשעה הנוכחית לעיני העולם, ובמיוחד לעיני מיליוני הקוראים, צופי הקולנוע וצופי הטלביזיה בצרפת.

החלטנו כי תפקידה של אופירה, ביחוד בתור חיילת צה"ל, צריך להיות להדגיש שתי נקודות עיקריות: את נכונותה של הנוצר הישראלית להגן על מולדתו בכל מחיר, אם ייקרא לכך, ואת שאיפתו העזה לשלום עם עמי-ערב. ההגנה הצרפתית מוכיחה שאופירה הצליחה להפגין שתי אמיתות אלה בצורה חיה ומשכנעת יותר מהרבה שלי- חים מקצועיים, העולים למדינה יותר. לא היה זה הישג תעמולתי כל-ידי-חשוב בשעה שצרפת התחבטה קשה אם לספק נשק ל- ישראל או לא.

עוננו צרפת התמנהגו למראה הצברית הגאה, שלימדה את ידידתה המצרית את שירי צה"ל והחפלה עמה קטעי משפטים בערבית. "הוכחה חותכת לכל ששני העמים היו מסתדרים ביניהם בנקל לולא היו המ- דינאים בוחשים בקדרה," סיכם עתונאי צר- פתי אחד.

בניגוד לרוב שליחי הארץ, לא ביקשה צברית '56 שום עזרה משום מוסד ממשל- תי, לא הופיעה בשגרירות ישראל כדי לה- ציג דרישות. עד כמה שהצליחה שליחותה

מלמדת העובדה שקרה ההיפך: הקונסוליה הישראלית התקשרה בעצמה עם אופירה, אחרי שקראה בעיתונים את מאות הכתבות על הצלחתה. השגריר הישראלי הזמין אותה לארוחה בביתו, קיבל את פניה באדיבות.

יתכן שהיו כמה קוראים שהתייחסו בספ- קנות, מסויימת למיבצע בחירת הצברית. אולי אמרו לעצמם כי בסך הכל זוהי עוד תחבולת-פרסומית, שכל תוצאתה תהיה לקחת נערה פשוטה מתל-אביב, להכיר לה את גדולי צרפת ולאפשר לה טיול לחתונת גרייס קלי.

לכן גרמו לנו תוצאות המסע סיפוק רב כל כך. בשעת תיכנון המיבצע התגברנו בהחלט לשלוח את הנבחרת לחוץ-לארץ. חששנו שהדבר ימשוך את הסוג הלא-נכון של צעירות ישראליות. רק מתוך היסוסים

דייגת ווקף

רבים הסכמנו אחר-כך לשלב את המיבצע עם רעיון מיפגש-בנות-העמים, ולשלח את הצברית לפאריס.

עתה עלינו להודות שטעינו. התורה על כך מגיע בלי ספק לאופירה אורי עצמה, ולנוצר הצברי שאיתו היא מייצגת. כי במ- קום שנוצר זה מופיע לעיני העולם בדמותו המקורית, מבלי לנסות לחקות כוכבי-קול- נוע הוליוודיים ונעוריות-זהר פאריסאיות, שם מובטחת לו אהדת דעת-הקהל מראש.

חיים שטרקמן, תל-אביב

מכתבים

ראשי-גשר נמוך

אני מסיר את כובעי בפני עתונכם, המסוגל להדפיס את הדברים המדברנים על ערביי ישראל וחרת המימשל הצבאי (העולם הזה 969). לזכות כם, ייאמר כי ראיתם את הרע עוד בעצם הת- הוות, לפני חמש-שש שנים. כאשר איש לא חשב עדיין על הצורך למצוא שפה משותפת עם הערבים ולהפוך את המיעוטים בישראל לבני ברית וראשי- נשר המכון החצוזה — לא פנימה.

שלום רוט, חיפה
מאמר מצויין, העושה שירות רב — לאויבי המדינה!

אליהו טבעון, חולון
אם קולכם לא נשמע עד כה, לא יישמע גם עתה — לצערי כעברי ובכו המרחב המשוטע הזה אשר נמאס לו לחשוב רק על מלחמות ושנאת עמים.

כמיל מנצור, חיפה

תערוכה — על שום מה?
פתיחת תערוכת התעשייה גם בשבתות (העולם הזה 968) העמידה את הארץ כולה על רגליה. על שום מה? האם בלל אינרסם לאומי-כלכלי-ביני- לאומי חיוני? לא ולא! רק מפני שהאיש חושי רצה לנקות את שמו בכל מיני להטוטי פרסומות!

אליקים הרצברג, בני-ברק
...יש לי חשק לתת לאבא חושי נשיקה!
ירחמיאל קינמון, פתח-תקוה
אין זה נכון כי הקהל הרב התכונן להשאר שם כל היום. לאמיתו של דבר באו לשם רק להתפלל שחרית ואילו לקריאת התורה ותפילת מוסף חזרו לבתי הכנסת. חוץ מזה, ההערה כאילו צעירים דתיים פתחו את הקרב במסכה אכזרית נראית מנוחנת, בהתחשב בעובדה כי אכזרים הנו, "מוקצה" ואין לנגוע בהן בשבת ונגד ההינון שהמפגשים אשר באו למחות נגד חילול שבת הם בעצמם יחללו שבת.

ישראל וטרמן, חיפה

הכתה של דייגת
הציול! אני כבר נתפסתי כחכתה של הדייגת נורית וולף (העולם הזה 969). אין פלא שהדייגים עומדים אצלה בתור.

יעקוב גושן, אשקלון
...ברגע הראשון ראיתי את התמונה העליונה וחשבת שזו תמונה ידועה של סופיה לורן. נד- המתי לראות שזו בחורה משלנו. זה רק מוכיח כי אין לנו שום צורך בכל מה שקראתם, "ער- טלריה איטלקית". הצבריות שלנו יותר יפות, יותר נבונות וחזק מזה הן גם מסורות לעמן ול- מדינתן, במקום לחשוב רק על עצמן.

רות בוגנים, לוד

הדמיון בין דייגת-דיגים נורית וולף לבין

קוצרת לורן

דייגת-גברים סופיה לורן, ראה תמונות.

מה מלהיב בלהב?
הכתבה הנחרת שלכם על כיבוש להב (העולם הזה 968) היתה סימן דרך בירכו של העולם הזה. היא מוכיחה שכולה להיות לכם השקעה חינוכית עצומה, אם רק תדעו לנצל אותה בדרך הנכונה.

...איננו אומר שתחזקו ממארי בירקירות התרי- סים, המכסים גיים בארץ. גם הם דרושים. אולם תראו את שני צדי המטבע באותו כשרון ובאותה מסירות...

חיים שטרקמן, תל-אביב

הפתרון של אבו שפם

פרידמן, על אף שהיה רק אסיסטנט, היה גרוע מפרופסור. לא די היה לו שיש בכיתה שני סטודנטים שמבינים אותו, רצה שכל הכיתה תבין.

יום אחד, כתב תרגיל על הלוח והת- חיל לקרוא שמות. והיה קולו כקול קור במדבר. איש מהנקראים לא העז ל- התקרב ללוח. כשהגיע לאבוישפם (זה) שלא יודע להגיד אפילו אינטגרל), קם הבחור ולהפתעת הכל ניגש ללוח בצעדים מלאי בטחון.

עוד הכיתה מוכת תדהמה, והוא נטל את הגיר וביד אמיצה כתב לצד התרגיל שוה, וקו שבר (=) ופתאום התחיל להשתעל. השתעל, השתעל... ואם פריד- מן לא היה שולח אותו לשתות מים, היה ודאי עומד ומשתעל שם עד היום.

ישראל

הפקולטה לחקלאות, רחובות

קוראים השוהים פרקים ל- מדור זה, מתבקשים לציין על המעטפה, "זכרים ליוקוטי".

...להב ממש מלהיב...
דבורה גדעוני, טבריה
...מה פתאום "קומנו" השם הנכון היה "כנכול" פלשת, 1956" כי אנשי להב הם המשך ישיר לדור הפלמ"ח והשוועלים. אפילו צורת ה- כתיבה שלכם הזכירה איך שהוא את הסגנון של הספר ההוא...

דן גרמן, נתניה
הכל טוב ויפה. אולם מה הירבורים האלה על "ממלכת נברים" ומדוע מתארים באיריות כזאת חצי לירסר בחורים של המשק, ורק חברה אחת? אני בטוחה שכמשק להב, כמו בכל שאר המשקים, ממלאות הבנות לפחות 50 אחוז מן המשימה.

בת משק בנגב

והן עצמן 100%.
גולה וגולת הכותרת
"קצת ציונות!" כתבתם במאמר (העולם הזה 965). ואילו אני אומר לכם, "הרבה ציונות, רבות!" כי בלי ציונות, לא היינו יכולים כיום להנשים חזון הדורות ואילו אתם — אוי מסכנים — לא הייתם יכולים להשתעשע בלהיות אנטי- ציוניים!

אלחנן רוט, ירושלים
בריוק כפי שמדינות ערב אינן ממהרות לסתור את בעיית הפליטים שלהן רק על מנת שתהיה להן סיבה לסחית כספים מכל הצדדים, בריוק כך מוראנים הציונים שלנו על חיסולה של הנולה, ש.א. נולת הכותרת של מעמדם המכובד והנחוץ... פרחיה פרנקטל, תל-אביב

זמותה של האשה
בסיפור על האדם שסבל מלקוי גופני מסוים ונצטווה לתת לאשתו נט (העולם הזה 967), טענתם כי הבעל שלים כל-יכול על-ידי חוקת תורת יש- ראל, אשר אותה מיהמים אתם בטעות לימי ה- בינים.

...חוק הנירושין היהודי קיים מימי משה והוא קודם ומתקדם בהרבה מן החוק בארצות-הברית וכן מן החוק של "העולם הנארי", שלפיו הותרו הנירושין רק לפני זמן קצר ביותר. לפי חוקי ישראל, רחוק הבעל מלהיות כל-יכול כלפי אשתו. הוא חייב לה יותר משחייב כל בעל לאשתו, לפי החוקה, "הנאורה" ביותר. לדוגמא, אוכר כי אם נולדו תאומים והאשה טוענת שאינה רוצה או יכולה להניק את שניהם, מחיבים את הבעל לשי- כור מינקת עבור השני.

ש. סגל, חיפה

שנעין
ראיתי את תערוכת הציונים של יושבי בית- החולים לחוליות עכור (העולם הזה 969) וממש השתענתי מהציונים. לדעתי, הם הרבה יותר יפים מהציונים האחרים שהיו בתערוכה.

רות ברבר, תל-אביב

תמיר חשבתי שפיקאסו (שהתמונותיו פורסמו בכתבה של עמוס קינו בעמוד ממול) הוא קצת משונע. עכשיו אני בטוח.

אלי דן, רעננה

מוכנים לקבל מבקרים
ידיעה בתצפית (העולם הזה 969) מסרה כי בריה-המועצות מוכנה קבל משלחת של אירונגים יהודיים לאציוניים, בתנאי שתנוש לה רשימה שמית. שמה המכונן רשימה אנטי-שמית? ...

קירח מכאן ומכאן
דווקא משום כך שהסקר המספל בעניין העלאת מחירי התפסורת (העולם הזה 966) הוא קירח אפשר לצפות מצור הוות העניין קרימה, לטובת המספרות. הרי בין כה וכה אינו מוציא כספים על פרס זה...

יהודאי כהנא, תל-אביב

מחמת העליה המתמדת בהוצאות הייצור של העתונות, נאלצת מנהלת "העולם הזה", זו הפעם הראשונה מזה 16 חודשים, להעלות את מחיר הגיליון. החל מהשבוע הזה יהיה המחיר 400 פרוטה.

מדינה ציונית?

זאת, יש להניח שהוא קצת פסיכי.
אולם לא פחות פסיכופאטי האדם המר
שעבד את כל חייו לאמו, הנדבק לסיגר
שלה, החולם עליה בלילות, המסרב לצאת
לעולם הגדול ולפלס לעצמו את דרכו בחי
יים. גם לזה יש שם במילון הפסיכיאטרי
ליטי.

עלינו להגיד תודה לציונות. עלינו להניח
לה פרחים ביום האם. אולם עלינו להגיד
לה שהמדינה הזאת היא יצור חדש, שהתבגר
במציאות חדשה, שיש לו מלחמת-קיום משלו
ושאינו מוכן לשעבד את עצמו לצרכיה
של היהדות העולמית. האינטרס העליון ה
קובע לגבינו הא האינטרס של מדינת ישראל.

אין פירוש הדבר שיש להפסיק את
העלייה. להיפך, העלייה היא תוספת כוח,
וככל שהמדינה תוכל לקלוט עולים, כדאי
לה לקלוט עולים. נקדם את פניהם בברכה,
ננסה לקלוט אותם למסגרתנו הרוחנית,
ונחנך את בניהם לסגנון-החיים של העם
הישראלי.

איננו מוכן לקבל מקודות מיהודי בברוק
לין, נשם צורה שהיא. איננו מוכן לקבל
את ההנהגה שהמדינה הזאת שייכת לו. אולם
אם יהודי זה בברוקלין יהיה אי-פעם נתון
בצרה, אני ארגיש חובה מוסרית לעזור לו
כמיטב יכולתה של המדינה, ובמקרה הצורך
אף להציל את חייו ולהביאו הנה.

ישנה קרבת דם, ישנה קרבה משפחתית,
שלא תימחק בנקל. כשם שהאוסטרלי וה
ניו-זילנדי מודעזעים כאשר בריטניה נלחמה
בצרה, כן נודעזע כאשר מאיימת סכנה כל
שהיא על יהודים אי-שם בפזורה.

וכמו האוסטרלי והניו-זילנדי, נדע
שאנו עם חדש, בעד זכות קיום
עצמאי משלו, בעד בעיות משלו
ואינטרסים משלו, שאינו משועבד
לאמא שמעבר לים.

א. הבעיה אינה תיאורית.
היא מעשית כזאת, והיא נוגעת למלחמת
הקיום של המדינה. כי הערפל של תפיסות
מיושנות מסתיר מעינינו את הנוף האמיתי
של מציאותנו, ומונע בעדנו לעצור בצעדים
נמרצים אל היעד שאנו חייבים להגיע אליו
אם רוצים אנו שמדינה זו תאריך ימים.

שום אדם נורמלי בישראל אינו מאמין
כי 11 מיליון יהודים יתרכזו אי-פעם במ
דינה זו. אולם זהו הסיוט העומד כיום בפני
כל עובי במרחב. הוא מבין שלא מדינת
ישראל ולא ארץ-ישראל מסוגלות לקלוט
מספר כזה. והוא מאמין כי ישראל תתפשט
בבוא המועד בכוח הנשק עד מעבר לפרת
וליאור, כפי שמבטיחים הד"ר ישראל שייב
ותברני, שהם הציונים האמיתיים הוחידים
בארץ.

זהו הסיוט המפריע כיום לכל
מוחשבה על שזום במרחב.

אולם מדינת-ישראל עצמאית, השייכת לב
ניה, הרואה את עצמה כנקודת-המוקד של
קדמת-אסיה ושל מלחמת-השיחור של עמיה,
החת לוואת את עצמה כראש-גשר נצחי
של פלישה יהודית גדולה, מדינה כזאת
תיראה אחרת לשכניה.

היא גם תיראה אחרת למנהיגיה ולבניה.
אופקים חדשים לפעולה מדינית, סיכויים
חדשים למלחמת-הקיום הלאומית, יתגלו ל
עין כאשר ישתנה הנוף הרוחני.

היום חדשים רמוזים ממרחקים. מיטב
לשאת את העין אליהם, תחת לחלום בעי
ניים פקוחות על גוף שאינו קיים במציאות.

של אנשים שאתה חש בקורבה
מסוימת אליהם.

יתכן שנדמה לך שזה לא בסדר. יתכן
שהיית רוצה לטשטש את העובדה. אולם
למעשה אין דבר טבעי מזה. כי במעמקי
לבך אתה ישראלי — ורק ישראלי.

או נקח מקרה אחר. מנהיג יהודי בצני
צינאטי מתח ביקורת חריפה על מדינת
ישראל ואמר שעל המדינה לשנות לחלוטין
את דרך חייה. זה מרגיז אותך. לו אמר
זאת איש בפתחתקה היית שוכח את הדב
רים מיד. המרגיז הוא שאמר זאת איש
במחוק.

לו היית חושב שהמדינה הזאת שייכת
לכל היהודים בעולם, לא היית יכול להר

הוא מוכן להעריג, אשר למרות הקולקטי
בית הוא מוכן להיכנע, גם אם אינו מסכים
לה תמיד. במלים אחרות: החברה שהוא
מודה עמה בכל מאת האחוים בלבו, אשר
למראה הישגיה מתמלא לבו גאווה ולמראה
מפלותיה נופלת רוחו.

אין כל מעם לתת על כן תשובה מי
לולית. פשוט מפני שהיא שיגרתית ומ
קובלת. תשובה כזו אינה מחייבת. היא
עשויה רק להוביל את המחשבה בדרכים
כוזבות שיתנקמו בסוף בבעליה.

מה קורה כאשר פולשים הפידאיון לארץ,
הורגים ומחבלים?
אתה מודעזע. אתה מצמיד את אוזניך

אורח או בעל בית?

גיש כך. אולם האמת היא שאינך חושב
כך.
כאשר אתה חושב על „אנחנו“,
כאשר אתה מדבר על „שנינו“,
אתה מתכוון בפירוש לדבר אחר:
לארץ-ישראל, למדינה ולעם היי-
שב בה.

יתנה קבוצה קטנה, שהתרכזה מס
ביב לכתבי-העת אף ואשר ביקשה לה
סיק מעובדה זאת תיאורית מרחיקת-לכת
של מלחמה בציונות והתנגדות מוחלטת
לכל דבר יהודי. לדעתו, זה מיותר לגמרי.
הציונות ילדה אותנו. איש מאתנו לא היה
קיים כאן, לולא היתה קיימת הציונות. ה
ציונות היתה אם המדינה.
אדם נורמלי אינו שונא את אמו,
ואינו לוחם בה. אם הוא עושה

ליקלט הרדיו. אתה חטף את עתון-הערב
מידי המוכרים. אתה חוזר ומדבר על כך
בכל שיחה בבית, בעבודה, בחברה. אתה
משמיע בכל הזדמנות את דעתך על אשר
יש לעשות.

מה קורה כאשר מתנפלים בריזנים על
יהודים בוינה, או כאשר נהרגים יהודים
במהומות במאראקש, או כאשר מחבל רכוש
יהודי בויסלדירף?

אתה מתרגז. אתה מצטער על המעשים.
אולי היית רוצה שהשגריר הישראלי הקרוב
ביותר יגיש מתאה חריפה.

מה ההבדל בין שתי ההגנות?
האם רק המרחק הגיאוגרפי?
אין זו האמת המלאה. במקרה ה-
ראשון אתה מרגיש שאתה הנפגע.
במקרה השני אתה מרגיש רק רגש
מסויים על השתתפות בגורם

קונגרס הציוני המנוח אמר הדוק
בסיר נחום גולדמן משהו נורא. הוא
האשים את ההמונים ואת הנוער בישראל
ביחס של אדישות וזלזול כלפי הציונות.

זה היה יותר מדי בשביל משה שרת.
הוא קפץ ממקומו והכחיש גמרצות את
העלילה. העם והנוער בישראל, אמר, הם
ציוניים בלב ונפש.

לגולדמן לא היתה ברירה. הוא נאלץ להת
נצל על הוצאת הדריכה. היא לא אמר מה
שאמר, אמר, ומה שאמר גם לא הובן כראוי.
כך נכתבים הכל בכי טוב, והכל בא על
מקומו בשלום. חוץ מן האמת, כמובן.

כי העם היושב במדינת ישראל
איננו ציוני.

מעשה משמונים אחוז מתושבי מדי
נה זו לא קראו מעולם את מגילת
העצמאות. לו קרא משהו את הנוסח באר
ניהם, לא היו מכירים אותו, והוא גם לא
היה מעניין אותם במיוחד. המגילה היא,
בעיניהם, קישוט נאה, התלוי מאחורי זכר
כית מעל לשולחנות-הכתיבה במשרדי הממ
שלה.

שלושים ושבעת הגברים שחתמו על מיס
מך זה לפני שמונה שנים וחודש במוניאין
התלאיבי היו ציונים. הם בילו את מיטב
שנות חייהם בעסקנות ציונית. נעוריהם עמדו
בסימן המאבק האידיאולוגי החריף עם בתי
בוללים וקומוניסטים בגטאות השונים של
אירופה.

הם ידעו מה הם רוצים לייסד, והם ניסחו
זאת בסעיף העיקרי של המגילה: „...מדינה
יהודית בארץ-ישראל, היא מדינת ישראל.“
לפני כן בא פרק היסטורי מפורט, המסי
תמך על הקונגרס הציוני הראשון ועל חזונו
של תיאודור הרצל.

הם האמינו בכל לבם שהמדינה
החדשה אינה שייכת לאותם הנמ-
צאים במקרה כתחומיה, וגם לא
לאותם שיבואו אליה להתנחל בה
תוך תקופה מסוימת. הם האמינו
שתהיה זאת מדינתו של „העם ה-
יהודי“, של יהודי העולם כולו.

יתכן מאד שהיו נותנים בו במקום אור
חות אוטומטית וזכות בחירה מלאה לכל
יהודי בעולם, בלי להתחשב במקום מגוריו,
כמו שנהוג בהסתדרות הציונית. אם לא
עשו זאת, הרי זה רק מפני שהדבר היה
מעמיד את היהודים בברוקלין ובאודיסה
במצב עדין מאד, ובהחלט לא רצוי להם.

נה חידון-בזק. ענה על השאלה מיד,
בקול רם, מבלי לחשוב. איזו מארבע
ההגדרות מתאימה ביותר לדוחך?

- אני הנני:
- (א) ישראלי
- (ב) ציוני
- (ג) יהודי
- (ד) עברי

כן, קשה לך לענות. מעיזים לא
ביקשו אותך לחשוב על כך עד
הכרח. יתכן מאד שתוך כדרי מוח-
שבה היית מגלה פתירה מסוימת
בין הרגשתך המקורית לבין מה
שהתרגזת לומר בכית-הספר, בת-
נועה, כתכונה.

השאלה היא פשוטה מאד. כל אחד מאתנו
חושב את „אני“ שלו לחלק מ„אנחנו“
מסויים. „אנחנו“ — זה אותם אשר למענם

העם

חג לאומי

הטלפון מס' 23 של עפולה צילצל. חבר משק מזרע הרים את השפופרת, נתבקש לקרוא למכשיר את חברת המשק רנה אורן. האשה השחרחרת, נמוכת הקומה, אכלה את השעוה ארוחת צהריים בחברת בתה פועה, חיילת צה"ל, ובנה הצעיר, שהוא תלמיד בית ספר. היא ניגשה אל השפופרת, שמעה את קולו המוכר של משה שרת. היתה לו בשורה חשובה.

רבע שעה לפני כן קלטה מחלקת הצופן של משרד החוץ בקריה הירושלמית את ידיעתו של שלמה קר, הממונה על ענייני צירות ישראל בפראג: מרכי אורן שוחרר.

ואשר לא נשבר עד הרגע האחרון (ראה מסגרת). בחזורו לארץ, היה זכאי לקבלת פני-גיבור.

מדיניות

זחנת כרידה

ידידי ברית-המועצות, שקראו את הכרזת השמנה, בעלת שבעת הטורים, בעמוד הראשון של הבקר, שמחו. המנהל של משרד החק, כך נאמר בכותרת, יוצא לביקור במוסקבה. מקומה של הידיעה בעמוד הראשון לא השאיר ספק שמשוה גדול מתרחש — הפגנה גדולה והרת-תוצאות של ידידות סובייטית-ישראלית.

כמעט כל שאר העיתונים התייחסו אל הידיעה באותה התלהבות. רק שניים-שלושה פרשנים הסתייגו. הם ידעו את האמת.

מקטרת כרודוס. חולטר איתן (46) הוא כמעט האיש הוותיק ביותר במשרד החוץ הישראלי: הוא נתמנה מיד עם הקמתו. מועידת שביתת-הנשק ברוודוס ועד לחזית דת האטום בגינבה בלטה המקטרת שלו כי סמל המדיניות הישראלית.

במסדרונות הממשלה נחשב איתן, יליד מינכן הגרמנית שהשתקע בילדותו בברית-סניה, לסמל הקבוצה האנגלו-סאכסית ב"משרד-החוץ, אליה נמנה גם אבא אבן, ושאניה אהודה כלל וכלל על אהודי בי. גיי. כמרצה לשעבר לשפה הגרמנית במיכללת אוכספורד ומחבר יצירה על המהפכן הדתי הגרמני מרטין לותר, הביא עמו איתן משהו כן הליטוש התרבותי האירופי, שהוא חשוב על פעילים רבים שגדלו בין סגירה לדגניה.

בשנים האחרונות התקררו היחסים בין היש איש שגולד בגרמניה וגדל בבריטניה לבין האיש שגולד ברוסיה וגדל בארץ. משה שרת ביקש דרך להרחיק את איתן מכהונתו, לשלחו לאחת השגרירויות של ישראל בעולם.

הקובע האחרון. בממשלת ישראל נהוג לתת לפקידים בכירים מתפוטרים כמחנות פרידה נסיעה בעולם. גם איתן זכה לשי נאה זה: הוא נשלח לסיור באתונה, בוקרשט, ורשה, פראג ומוסקבה, בה יבלה שבועיים. אין שום קשר בין נסיעה זו ל"בין שינוי כל שהוא ביחסים עם ברית-המועצות.

גם לו רצה איתן לשנות משהו, לא היה יכול. כי כל מגע עם ארץ הסובייטים מרויכו עתה בידי יוסף אביר, השגריר הגידם המצליח, הקרוב לראש-הממשלה יותר מאשר לשר-החוץ שלו. הקובע האחרון, למעשה: דויד בן-גוריון, שמעולם לא חיבב את "הקבוצה האנגלו-סאכסית".

חינוך

אור ביהודה

אשה שחורת-שער ומבולבלת פסעה ברחוב הראשי של מעברת סאקיה ב"ל ביד אחת משכה אחריה ילד מצומק כבן 6, ביד השניה החזיקה כמה תעודות.

לפתע זנקו לעברת 15 גברתנים שופעיי שרירים, קרעו מידיה את פנקס-הזהות, משכו אותה לעבר בית-הספר הממלכתי הכללי. אך ברגע שהתקמהה לפני השער הסתערו עליה תריסר צעירים חובשי-כיפות, משכו אותה לעבר השני של הרחוב, שם שכן לבטח בית-הספר הממלכתי הדתי.

כי במחוז אור-יהודה, הכולל את שתי מעברות סאקיה ואת כפר-ענה, הגיעה שעת ההורים לרשום את ילדיהם (תלומדים או הרוצים ללמוד) לשנת הלימודים הבאה, כי התאם לחוק. התוצאה היתה: מלחמת-בחי רות על קולות וזוטא.

פעילות פטרולים. לילה לפני כן עברו יחידות-הסיור של שני הצדדים בבתיים. "חזרו או לגיהנום... בניכם יאכלו חזיר..." הזהירו הפטרולים הדתיים. "תקבלו עבודה..." הבהי טיחו סיירי ההסתדרות. הבחירה בין אלו-הים לבין לשכת-העבודה לא היתה קלה.

הקרב לא נגמר ברגע שהאב המהומם רשם סוף-סוף את בנו בצד זה או בצד זה. כי בערב, דגרו מטות-הפעולה של שני הצדדים על רשימות הגרשמים, קציני-מטה על מפות הקרב, בדקו מי נרשם בצד השני. העבריינים זכו מיד לטיפול נמרץ נוסף.

למחרת, שלא תמיד ידעו קראו וכתוב, הוכנו מראש בסיסים, כתובים בשפה מוזרה בכתיב, שהודקו רק לחתימה: "מבקש לבטל את הרישום לגן הילדים הממלכתי דתי ולרשום את... לגן הממלכתי".

ביקורו של שרי ג'ואהרלא נהרו, ראש ממשלת הודו, במרחב עוד בקיץ זה, יעזור להפגת הסכנה המלחמתית. נהרו יבקר רק במצרים וסוריה, ייפסח על ישראל.

ישראל תישמש סעיף-מחלוקת בין עמי אסיה. אחת הסיבות לדחיית ועידת עמי אסיה ואפריקה (מדינות באזונג), שהיתה צריכה להתקיים הקיץ בקאהיר, היתה נעוצה בדרישתו של נהרו להזמין גם את ישראל. סיבה שניה: דרישת ברית המועצות כי יוזמנו בנפרד כל הרפובליקות האסיאתיות הסובייטיות, שתקדן בנסיעתו הקרובה של עבד אל-נאצר למוסקבה.

פניה חדשה של בי. גיי. להיסול הסיכסוך הישראלי-ערבי עלידי משאיותן ישר אינה מן הנמנע. הודעתו של מזכיר אר"ם, דאג האמרשילד, כי בשלב הנוכחי עוד אין אפשרות לתקן את יחסי השלום בין ישראל לערב, גרמה לרוגז רב בין קובעי המדיניות הישראלית. הם יפגינו את מורת-רוחם בהכרזות בלתי-פוסקות כי ללא שלום של קבע בין ישראל לשכנותיה אין כל אפשרות לשמור על השקט במרחב.

הסעיף הנסתר מאחורי כי קורם של חברי ממשלת צרפת במוסקבה: בקשה צרפתית מברית המועצות שתתווך בינה לבין הערבים, בעיקר מצרים, התומכת באופן פעיל במונדי אלג'יריה.

צפה לשורה חדשה של שינויים בצמרת השלטון של כמה מהדמוקרטיות העממיות. אחרי השינויים שחלו בצמרת המפלגה הקומוניסטית בפולין, יבוא תורן של רומניה ובולגריה. מספר שינויים אישיים, לא רציניים ביותר, עלולים לחול גם בברית המועצות עצמה.

המאורע המרכזי בחזית המדינית הפנימית: הסתערות מחודשת של תנועת החרות על הממשלה והסוכנות. חרות תצא בשורה נגד האשמות נגד מדיניות החוץ, תתריע גם על התפשטות מקרי השחיתות בחוגי השלטון, תנסה לעורר התנגדות המונית לקשירת גשרים דיפלומטיים עם גרמניה המערבית.

צוואתו של זאב ז'בוטינסקי, כי עצמותיו יועזו לישראל רק לפי הוראות ממשלת המדינה העברית העצמאית, תתגשם בקרוב. באחת מישיבותיה הקרובות של הממשלה, יוחלט על הענאת המנהיג הרביזניוויסטי מניו-יורק לישראל.

יתכן כי אחדות-העבודה תחליף את נציגה בממשלה. במי קום שר הפנים ישראל ברי-הודה, שיפ"ר רוש מסעמי בריאות, יצורף במקרה זה לממשלה יצחק בן-אהרן, שימשיך להחזיק את תיק הפנים.

חיים כהן לא ירכך את הצעת-החוק שהוא מכין להגדת חופש העתונות. למרות הביקורת הקטלנית שנמתחה בכל החוגים על הצעה זו, תונה הצעת החוק על שולחן הכנסת, כי זהו רצונו האישי התקיף של דוד בן-גוריון.

שני עתונים חדשים יצטרפו לעתונים היומיים העבריים. אחד יוצא עלידי מפא"י, לרשת את מקומו של ה"דור" השני: מהדורה שניה של מעריב, שתופיע בשעה שש בערב.

לעומת זאת, יחזי צמצום בעתונות העונית, המועמד הראשון לסגירה, עתון יומי בשפה הגרמנית. אחריו בתור: שני שבועונים מצויירים.

יעקב כץ, מנר ראש עיריית חיפה, יחזור לתפקידו. התפטרותו של עסקן פועלי אגודת ישראל, מלונה תרועות פרסומת, נועדה להוציא את הרוח ממפרשי הפועל-המזרחי בפרשת פתיחת התערוכה הדיפאית בשבתות. עתה, לאחר נפילת התערוכה, ישוב כץ לתפקידו, ללא פרסומת מיותרת.

מרגלית אורן (שער העולם הזה 788) למס' 23, ידיעה משמחת

בקבוקים על הדשא. תוך שניות מעטות פסטה השמועה במשק מזרע. לבושים בתחתונים פרצו החברים מחזריהם, כהם נחו בשעות צהרי השבת. בראש מגדל אסם התבואות ובית הקיבוץ הופיעו דגלים. עשרות בקבוקי יין וקוניאק הופיעו באורח פלא ממחבאי החדרים.

כעבור שעה קלה דמה הדשא לפני חדר משפחת אורן למגרש של חגיגה עממית. בזה אחר זה הופיעו המשלחות בגיפמים, טנדרים ומכוניות פרטיות ממשקים קרובים ורחוקים. שיחות נרגשות התערבבו עם ברכות של יום-טוב.

קבלת פני גיבור. לא היה זה חג פרטי של משק מזרע. מיד עם הישמע הידיעה הראשונה בתמצית החדשה בשעה 1.30 פרצו המאוינים בערים, במושבות ובקיבוצים החוצה, לקרוא לשכניהם ולהצביעם לפתוח מיד את מקלטיהם כדי לשמוע את החדשות במלואן.

לא היה זה חג לאומי בלבד. רמזו לשינוי הכללי של מוג האחיר בעולם. במרכזו עמדה דמותו של אדם: גבר שעמד באחד המבנים הנחמדים ביותר לבן המאה ה-20,

אחרי ארבע שנים, ארבעה חדשים ו-13 יום, לא ביקש מרדכי אורן חנינה האיש שלא נעוֹבֵר

ציור שמאל שהיה עד אז חוקית בברית המועצות. כשהטיח נגדו מאיר יערי כי "מצור יים בתוכנו יחידים שמוצאים סעד במוחם ואומץ בלבם להצדיק את הרדיפות על ציור נים!" הסביר אורן כי ברית המועצות נתן נה במצור, נאלצת על כן לנקוט בצעדים קיצוניים. בנימוק דומה הצדיק, כעבור עשר שנים, את ברית סטאלין-היטלר.

אחרי שנשא בארץ לאשה את רגה חור שביאק, עסקנית השומר הצעיר, ואירגן בנס ציונה ועד-פעולה נגד משמרות ההסתדרות ש"רשו את הערבים ממקורות-עבודה יהודיים", השתתף בקונגרס סוציאליסטי בריטי שטיפל במשפטי-ההיטלר הסטאליניים אשר זינצו איתה שעה את העולם. בניגוד לציר אחר מארץ-ישראל, הצביע אורן בעד ההחלטה שדרשה מן הממשלה הסובייטית לאפשר לשלחת בינלאומית לחקור את פרשת המשפטים ואת ההאשמות בדבר עינויי ה"נאשמים".

אם נכנס אורן או לרשימה שחורה כל שהיא, הרי לא הורגש הדבר מיד. אחרי מלחמת-העולם ניהל משאומתן עם השגריר הסובייטי בפאריס "בקשר עם ארגון הפגנות לשם שיתוף ברית-המועצות בועדת החקירה האנגלו-אמריקאית. בימי מלחמת-העולם רור היה אחד השליחים העיקריים (והבלתי רשמיים) של המדינה בדרך, אשר אירגן את המחתרת העצומה שהעבירה עולים, אספקה ונשק מארצות הקומוניזם לשוב ה"לוחם. שותפיו למיכצק ולמשאומתן: אנא פאיקר הרומנית, משה פיארה היוגוסלבי, מאתיאס ראקושי ההונגרי.

"הבחורציק המטיל בעולם", כפי שקרא לו פעם בן ג"ר, הגיע רחוק.

"לגמור או לא?"

רם במציאות המדינה היה מרדכי אורן, איש השמאל הקיצוני של מפ"ם, שותפם של משה סנה ויעקוב ריפתי. יחד עם אירגן את פעולת-ההסברה נגד השי לומים מ"רמניה.

לכן היה המועמד הטבעי לייצג את מפ"ם ב"ועדת הפרוצה (הקומוניסטית) של הארץ גודים המקצועיים שהתקיימה דווקא בברלין המזרחית. ב-20 בנובמבר, 1951, נאם בכ"י נוס זה, לא הוכרז את הציונות אף כמלה אחת, קבע כי בישראל מכאים את הפועלים בכל האמצעים.

הוא לא חזר ישר לישראל. בדרך התעכב בפראג, בה נפתחה או הפעולה נגד רודולף סלאנסקי. יתכן כי טיפל בשחרור אסירי השומר הצעיר. מברקו המסתורי האחרון לי מפ"ם כלל את המלים: "לגמור או לא?"

באוזני הציר הישראלי, אריה קובובי, התפאר כי שוחח עם כמה מנהיגים קומוניסטים מזכרים, אמר להם שמונחן להאשים את סלאנסקי גם בציונות וגם בקוסמופוליטיות (אורחות-עולם), מאחר שאלה שני מושגים סותרים.

זה היה ב-31 בדצמבר, כעבור שעות מעטות נעלם האיש העשוי ללא חת מן ה"אופק. מאז ועד השבוע לא שוחח עם שום אדם ישראלי.

עם חזרו לישראל, לא יגליל הפצע. הית"סים הדיפלומטיים ישתפרו. ציר ישראל, שי נעדר מפוא זה כמה שנים, יחזור לשם. אולם הדרישה העיקרית תישאר: לבטל רשמית את ההאשמות שהוטחו נגד אורן, ונגד הציונות כולה כמכשיר של ריגול. הסיכויים: אפס.

* דבר שהמרין את מזכיר ההסתדרות, דוד בן-גוריון, לארגן נגד משפט ציבורי.

רגה אורן

"אני מאושר מאד להיות חופשי..."

אחרונות: "אני מאושר מאד להיות שוב חופשי. אני בסדר גמור." אחר, בודד שוב משך שעה ארוכה בחדר בנין שדה-התעופה, עד בוא המטוס שהובילו אל החופש ואל אשתו בציריך.

"הבחורציק המטייל בעולם"

היתה זאת רק תחנה נוספת בדרכו של מרדכי אורן, בן כעל בית המרוח בעיירה הגאליציאית פודהייצה. האיש שלא נשבר במרתפי-העיניים של "כנפיות בריה" ובבידוד המוחלט של שנות מאסרו * היה תמיד איש חזק. מלבד זאת היה תמיד האיש השמאלי ביותר בתנועת השומר ה"צירה אותה עזר לייסד בגאליציה ואחר-כך בארץ-ישראל.

קיימת חוקיות מוזרה וטראגית בחייו של אורן. בשנת 1928, כעורך בטאון השומר הצעיר בפולין, הצדיק בפירוש את מאסרם של מנהיגים ציוניים, חברי מפלגת פועלי

* בהן עבד בבית-הסוהר והשתכר, אך לא היה מסוגל לקחת עמו את חסכוניותו אל מחוץ לגבולות המדינה.

דרישה בתי-נעומה

היה צורך לשחרר את אורן. אך הדבר לא היה קל. שמעון אורנשטיין, הנאשם השני, שעסק בעניינים כלכליים, שוחרר לפני כמה חודשים אחרי שחתם על בקשת חנינה. אולם מרדכי אורן קורץ מחומר אחר. גם אחרי מאסר של ארבע שנים, ארכעה חדשים ושלושה-עשר יום סירב בהחלט לחתום על כל בקשה שהיא לחנינה, שהיתה ממילא כוללת הודאה בעקיפין באשמה. הוא דרש טיהור וזיכוי מוחלט.

היתה זאת דרישה בלתי-נעומה לשליטי פראג. הם התעצו, מצאו לבסוף פתרון מחוכם: התובע הכללי ה"צבי" חויתר על שארית העונש, פקד לשחרר את האסיר. כך נמנע גם הצורך בבקשת חנינה מצד אורן וגם הצורך בהודאת ממשלת פראג שה"האשמות נגדו היו מבוזזות וכוזבות.

בשעה 11.50 בבוקר, אור ליום הראשון השבוע, ראו עיניים ישראליות מחדש את האיש החיזור ששמו הפך למושג עולמי. מלווה שני שוטרים "צכיים ולבוש חליפה חומה מרופטת, הגיע מרדכי אורן לשדה התעופה בפראג, אמר שם לסופר ידיעות

לאורחות טובה, ולגדל משמרת צעירה ש"תהיה מוכשרת בבוא העת לספק למדינה את כל העסקנים המפלגתיים ופעילי הבחירות שהיא תזדקק להם.

שיעור לדוגמה

בית-הספר בקיבוץ מעוז חיים, בעמק ה"ירדן, ידוע ברחבי התנועה הקיבוצית כחממה פוריה של חידושים חינוכיים. על כן, משמש

(ראה שער)

במשך השבוע טיפסה המתחיות לישיאה. השאלה הגדולה — אם ישוחרר מרדכי אורן או לאו — הגיעה לנקודה של התפוצצות.

ידיעה קטנה של סוכנות-ידיעות יהודית ניבאה כי האיש בן ה-51 ישוחרר ביום העצמאות ה"צבי, בתוקף חנינה כללית. אולם הידיעה לא עוררה אימון. נגדה עמדו ידיעות שבאי משרות-ידיעות מערביים, קבעו כי אורן אמנם ישוחרר לפני תום תקופת מאסרו, אך שיחרור זה אינו קרוב ביותר (תצפית העולם הזה 964).

הידיעה המכרעת באה ממקור אחר. מז' כיר מק"י המעודן, שמואל מיקוניס, חזר מועידת המפלגה הקומוניסטית, סיפר בראיון מיוחד שנתן לנציגי העולם הזה כי שוחח על עניין אורן עם מזכיר המפלגה הקומוניסטית ה"צכית, אנטונין נובוטני. הפגישה הונצחה, במקרה, על-ידי צלם הוועידה. כאשר נשאל על תוצאות השיחה, השיב מיקוניס, ללא היסוס: "הרושם שלי הוא שאורן ישוחרר. זה לא יקח זמן רב." (העולם הזה 967).

היתה זאת ידיעה סנסציונית. שום מזכיר מפלגה קומוניסטי לא היה מכריז הכרזה כזאת ללא בסיס מוצק. איש העולם הזה, שניהל את הראיון, שאל על כן בתמהון מדוע לא סיפר זאת מיקוניס מיד בדרתו מן המטוס לעתונאים שחקרו אותו. ענה מיקוניס: "אף אחד מהם לא שאל אותי!"

עינויים בבדא

אנשי מפ"ם לא האמינו למיקוניס. כש"הגיע השבוע יום-העצמאות ה"צבי, מבלי שתתפרסם הידיעה על שחרור אורן, גברה בלבם ההתמרמרות. הם החרמו את ההצגה בצירות הקומוניסטית, ביקשו את כל ה"עתונאים להצטרף לחרם זה.

אותה שעה נערך מאחורי הקלעים בפראג מאבק שקט. מרדכי אורן ושמעון אורנשטיין נידונו בשעתו מפני שהשתתפו, כביכול, ב"קשר נגד בטחון המדינה ה"צכית, יחד עם סוכנים טיטואיסטיים, ציוניים והסוציאליסטים הבריטי-יהודי וזליאקוס. בנין זה התמסס כאשר ביקרו ניקיטה חרושצ'וב וניקולי בולגאנין אצל טיטו בבלגראד.

המדינאי היוגוסלבי התקין העמיד תנאי בלי-עבור לכל התפיסות עם ברית-המועצות: הכחשת כל העלילות שהוטחו נגדו, ובכלל זה טיהור כל המנהיגים הקומוניסטים באירופה שהוצאו להורג באשמת ה"טיטואיזם. רודולף סלאנסקי ה"צבי עמד ב"ראש הרשימה.

ההוראות המתאימות יצאו ממוסקבה. בזה אחר זה נאלצו מנצחי הטיהור האחרון להסדר את המטוהרים. וזליאם שירוקי, ראש המבר של ה"צכית, הודיע כי סלאנסקי לא הש"תתף בשום קשר טיטואיסטי, גם לא קיים שום מגע חתרני עם זליאקוס. אולם, הרי ס"ק שירוקי, סלאנסקי היה אשם בביים ה"אשמות כוזבות נגד מתנגדיו, תוך שימוש בעינויים. נפל קרבן לשיטות של עצמו. פסק הדין נגדו היה צורך.

כך התערער מעצמו גם בנין ההאשמות נגד אורן. במוסקבה נעלם הקו האנטי-ציוני התוקפני. הודיעו של נאשם אחר במשפט סלאנסקי, ששוחרר וסיפר כי הודה באשמתו אחרי שעונה בכלא, שפכה איר חיזור נוסף על עדותו של אורן באותו משפט, בה הודה בכמה פרטים, אם כי לא בעיקר ההאשמה שהוטחה נגדו.

נשק מסייע. כל התוחמים הופעלו. הכלי האחרון של הנשק המסייע נוצל. כצד הדתי הודיע השוחט כי לא ישחוט תרנגולות להורים שבניהם יירשמו לבית-הספר הכללי. בצד הפועלי קראה האחות שלא תטפל בתי נוקות שאחיהם יירשמו לגנים הותיים. כך מילא חוק החינוך הממלכתי באזור ארץ יהודה — ובכל רחבי הארץ — את תפקידו העיקרי: לחנך את דור המחר

הבקשה נענתה ברצון, בתוספת תנאי אחד בלבד: הילדים האורחים ינהגו בכל דבר כמנהג מארחיהם בתקופת שהותם בצפת. כך זכו בתי הכנסת העתיקים של צפת לקלוט ילדי קיבוץ לבושי מכנסי חאקי לחול"צות כחולות, שעניניהם נפערו לרווחה. כי עכברים, לא היה זה טיול רגיל. הביקור הצפתי היה צורה חדשה לקבלת שיעור בה"כות דת ישראל.

הוא מוסד לדוגמה של החינוך המשותף, וכל מומחי החינוך הזרים הבאים לראות את הישגי ישראל בשטח זה, נשלחים תחילה לביקור במעוז חיים. השבוע, רשם המוסד חידוש נוסף לזכותו. באמצעות מורם, פנו 18 תלמידי כיתה ז' אל שמחה קפלן, רבה עטור-הזקן של העיר צפת, ביקשו להתארח בבתיהם של תושבים אדוקים בעיר הקבלה.

כיצד מכר האזרח לוי אשכול את דירתו לשר האוצר לוי אשכול וקיבל כסף

גדול, להתחשב גם בדעות של אנשים קטנים. לכן חיפש קונה שלא יפיק את הדבר ברבים ולא יגרור את המשא ומתן לעתונים מבקשי-נסציות.

הוא מצא את הלקוח האידיאלי. בבואו באחד הימים למשרדו, פגש את הקונה במסדרון. היה זה לא אחר מאשר הממונה על אגף מקרקעי המדינה, אחד מפקידי שר-האוצר. מר צפירי קפץ על המציאה. בו במקום החליט כי הנה הוצעה לו השקעה מצוינת של כספי הציבור.

אמנם, ישנם כמה פרטים הלוחים ערפל. לדברי מר צפירי עצמו, היה זה השופט העליון ד"ר משה גנדאו שדושר דירה זו לעצמו, הכריח את האוצר לרכוש אותה. השופט גנדאו עצמו, אדם הרגיל לנתח עדויות, זכר את הפרשה לגמרי אחת. סיפר הוא, השבוע: היה זה האוצר שהציע לו דירה זו, שעה שדובר על העברתו מחיפה לרגל תפקידו החדש בבית-המשפט העליון.

אולם אין זה חשוב. כל הצדדים התנהגו בטקט רב ובהגינות מופתית. נקראה ועדה של מומחים, שהעריכה את שווי הדירה ב־22500 ל"י, מחיר נאות לכל הדעות. משרד-האוצר שילם את הסכום במזומן לאזרח לוי אשכול, שלא נאלץ להמתין לתהליכים הביורוקראטיים המסובכים הרגילים.

כאורח נאמן, המכיר את חוקי האוצר, ידע השר כי עליו לשלם מס שבה מקרקעין על ההפרש בין המחיר ששילם הוא עבור הדירה — 11700 ל"י — לבין המחיר שקיבל עתה. בניגוד לאזרחים רבים, המתנכרים לצורכי המדינה, חתם לוי אשכול ביום זה במס, 1956, שנתיים אחרי עזבו את הדירה, על המחאת הדואר מס' 65266, על סך 2110 ל"י, וסילק את שאר החובות שרצו על הדירה.

פתרון זמני בלבד

פני שמשפחת השר יצאה מדירתה ברחוב מסול-דה, בשנת 1954, הספיקה אשתו החביבה, אלישבע, לספר לשכנים על הדירה החדשה הנבנית לה בכרך סלמה. הציבור גם דאג לכך ששום תקלות לא יעכבו את הקבלן במילוי משימתו, והוא זכה ליחס מיוחד בכל המוסדות. במשרדי העיריה, למשל. אושרו תכניתו מיד מחוץ ל"תור, תחת לחכות חודשים רבים. ואילו קבלת הרשימות לא היוותה כל בעיה.

אולם לפני שהודבק השלט הצנוע, "אלישבע ולוי אש" כול" לדירה החדשה, קרה משהו במדינה. ראש הממשלה, דויד בן-גוריון, העתיק את מקום מגוריו ופעולתו היציבית המבורכת לשדה-בוקר. הוא ביקש להשאיר ללוי אשכול ירושה יפה: את ראשות ממשלת ישראל. לרוע המזל, קופחה זכותו של עם ישראל למנהיג בעל-שיעור קומתו של אשכול. בחוסר-התחשבות ממאירה המליכו יריבי בן-גוריון את משה שרת תחתיו, אחרי שלוי אשכול סירב בהחלט לוותר על תפקיד-הקבע המכריע באוצר לטובת כהונה ב"עלת אורך מסיקפק במשרד ראש-הממשלה. הוא לא ראה גם שום סיבה מדוע לא יהיה איש כמוהו מסוגל לשרת את עמו במשנה יכולת בתפקיד של ראש-הממשלה ו"שר-האוצר.

לוי אשכול לא העתיק את משרדו למשרד ראש-הממשלה, לה, ברחוב איבן גבירול 1. אולם הוא העתיק את דירתו לבית ראש-הממשלה ברחוב מיימון. משה שרת היה בעל שיכון ממשלתי משלו, אחרי שמסר בתנאים המתאימים את החווילה הפרטית בה גר קודם לכן בתל-בינימין הרמתי-גנית.

חבר קיבוץ נאמן

לדם הצריף השברי בשדה-בוקר לא פתר לאורך ימים את בעיה-השיכון של משפחת אשכול בירושלם. בן-גוריון חזר לבירה. הדבר לא השפיע על תנאי-המגורים של משה שרת, מרחיק-הראות. אולם משפחת אשכול נדרשה עתה בחוקף לחפש לה מקום אחר. ככל אשה השונאת להחליף דירות ללא צורך, רצתה פולה בן-גוריון לחזור לדירתה הישנה, נשארה במלון הנשיא עד פינוי הדייר הזמני. שר-האוצר הטרוד החל מסתכל במבט חדש על מאות

אין אדם: במדינה שלחם כמו לוי אשכול בעקשנות מתמדת למען העקרון (הנכון) שעל עם עני, החי מגדבות היהודים בעולם, להדק את חגורתו, להנמיך את רמת מחייתו המנופחת, להקדיש כל פרוטה מיותרת לבטחון ולפיתוח. כאשר חסרים תותחים וטרקטורים, החליט, אין מקום להקמת בנייני-מותרות ושיכונים.

זהו סיפור של הגשמה אישית, הלכה למעשה, נוסח ישראל 1956.

באפריל: למשלחת של נציגי ישובי-הספר, שבאו אליו בסענות, הודיע שר-האוצר שעליהם להפסיק כל בנייה של בתי-מגורים, להסתפק בשעה חמורה זו בבניית ביצורים.

אין להפר עקרון

ל אדם, שאינו משמץ מקצועי או ציניקן צר-מוחין, יודה בעליל כי איש הנושא על שכמו מעמסה כה כבדה חייב לשמור על עצמו ועל כריאותו. הוא זקוק לתנאים בהם יוכל להרהר בשלוה וברוחה בבעיות הכלליות הגורליות, להינפש אחרי יום עבודה מפרך. אין כל ספק: שר-האוצר יקר מדי למדינה בכדי שתוכל להפיקר אותו לתנאי-המחיה הנחותים של האזרח הפשוט או של תושב ישובי-הספר.

איש לא הבין זאת יותר טוב מלוי אשכול עצמו. לפני

חזון הדורות מוז חלום הדירות

ל יו אלה בעיות עצומות, קשות ולא תמיד נעימות. העם קשה-העורף, המתגעגע לזי רוחה ומותרות, התעקש לפזר אבינינג בדרוכ של מתכנן כלכלת האומה. למרבית המזל, זכה עם ישראל בשעה חמורה זו בשר-אוצר שהוא מטבעו עקשן עוד יותר אף מעם ישראל עצמו. לוי אשכול התעלה מעל לקטנוניות של ההמונים. אם העם לא רצה ללכת בדרך הנכונה, היה מנוי וגמור עם שר-האוצר בן ה־60 להכריחו לכך.

למדו זאת, לא מכבר, האקדמאים. בקוצר-ראות שאינה הולמת בוגרי אוניברסיטות, דרשו כי שר-האוצר ימלא את הבטחתו הרשמית להעלות את שכרם. גם העובדה שבינתיים נסתיומו הבחירות לא הכניחה להם את הטעות בגישתם. שר-האוצר נטל על כתפיו העייפות את המעמסה החינוכית. קרא הוא, בהתרגשות: "כל הדורש העלאת שכר בשעה זו, עוזר לעבד אל-נצאר!"

פועלים חסרי-אחריות דרשו לשים קץ להקפאת שכרם. מן חזון הדורות החליפו בחלומות פסולים על דירות מרחקות של חדר וחצי, שמלה חדשה לאשה ועוד מסורות פסולות מעין אלה. שר-האוצר שוב נאלץ לעמוד בפרץ. "זעזעית ההסתדרות, לפני חודש, גינה באומץ-לב בלתי-לכער את המחלה הממארת, להפסיק כל בנייה ציבורית, פרט למוסדות חינוך. אמנם הובטלו פועלי בנין, אולם שר-האוצר מרחיק-הראות ידע כי לפחות אחדים מהם ימצאו תעסוקה חדשה במקצועם, כפי שיסופר להלן.

דאגתו לבריאות המדינה לא פסחה גם על הנקודה הרגישה ביותר: ישובי הספר. דמוגים למיניהם ראו את הבעיה במעטה של סיסמות חנפניות. לא כן שר-האוצר. הוא חדר אל לב הבעיה בעין בוחנת, שאל את עצמו בהגיון של ברזל: מה דרוש למשקים אלה מעל לכל? התשובה הייתה ברורה: בונקרים. לא פחות כדורה הייתה המסקנה האמיצה, הודיע עתון-בוקר ישראלי לפני חודש, 12

רכבות לירות מזקוקה איריאלי

א נשים צרי-אופק יכלו לטעון כי שר המוכר דירה פרטית אינו צריך לקבל דירה ממשלתית. למרות שהיתה זאת טענה פסולה לחלוטין, נאלץ שר-האוצר, ככל אדם

מִידֵי הַמִּדִּינָה חוֹוִילָה שְׁעֵלְחָה לְצִיבּוֹר סָכּוּם הָעוֹלָה עַל 55 אֶלֶף לִירוֹת שֶׁר בְּדִירוֹ

הַחוֹוִילָה בְּרֹחֹב בּוֹסְתָנַי מִס' 3
שֶׁר בִּשְׂרָה וְדָם

שֶׁל 20 עַד 30 מִלִּיּוֹן לִשְׁנָה, וְאִילוּ בָּאוּ שְׁנֵי פְקִידִים אֲלֵה וּמִבְקָשִׁים רַשּׁוֹת לִקְנוֹת מִשְׁהוּ בִּכְסֶף — לֹא הָיִיתִי יוֹכֵל לִסְרֹב, מֵהָ יֵשׁ? מוֹתֵר לַפְּעוּל בְּפֶרֶס לִכְבוֹל תְּפֻזָּהוּכָה, וּבְמוֹבֵן זֶה הִשְׁתַּמְשַׁתִּי בִּפְסִיק לֹא תַחֲסוּם... דְּרוּשָׁה בִּיקוּרָת צִירִי־מִפֶּאֱ"י שֶׁמֶעוֹן הוֹרֵן, בַּעַל הַשְּׂכֵלָה כִּלְכִּלִּית שֶׁל שְׁנֵתִים קִפְדִּיתָ, אֵךְ דְּרוּשָׁה גַּם גִּישָׁה אֲנוּשִׁית־בְּנִסְלָמִית."

★ ★ ★

"כָּל הָעוֹבְדוֹת נִכְוֹנוֹת!"

הַגִּנְטָלְמָן אֲשֶׁכּוֹל הֵבִין כִּי אֵין לַהֲפִיעַ לַפְקִידִים גְּבוֹר הַיָּם לְקִטּוֹף תְּפֻזִּים בְּפֶרֶסוֹ שֶׁל עִם יִשְׂרָאֵל. הוּא הִפִּי גִין זֹאת בְּצוּרָה שְׁאִינָה מִשְׁתַּמֶּצֶת לִשְׁנֵי פָנִים, כְּשֶׁבָחָר לַעֲצֹ מוֹ אֵת הַיּוֹעֵץ הַכִּלְכִּלִּי הַמוֹשֵׁלם בִּיּוֹתֵר לִבְיוֹעַז תִּיאוּרִיהָ זֹ: צִירִי־מִפֶּאֱ"י שֶׁמֶעוֹן הוֹרֵן, בַּעַל הַשְּׂכֵלָה כִּלְכִּלִּית שֶׁל שְׁנֵתִים תַּמִּימִית, שֶׁהִפֵּךְ חִישׁ מֵהָר לִיוֹעֶצוֹ הָעִיקָרִי.

גַּם אִזּוֹ קָמוּ צִירִי־מוֹחִין וְהִטְחִיחוּ בִּפְנֵי שֶׁר־הָאוֹצֵר הָאֲשִׁמּוֹת הַסִּדּוּרִית־שָׁחַר, שֶׁהָעִידוֹ עַל אִי־הַנֶּחֱמָה אֵת צִרְכֵּי הַכִּלְכִּלָּה שֶׁל הָאוֹמָה בְּכִלְל וְשֶׁל שֶׁמֶעוֹן הוֹרֵן בְּפֶרֶס. הֵם תִּתְּפִלּוּ עוֹד יוֹתֵר כֹּאשֶׁר הַקְצִיצַת הָאוֹצֵר 12 אֶלֶף ל"י כְּדִי לִרְכּוֹשׁ דִּירָה מִתַּאמִּיָּה לַשֶּׁמֶעוֹן הוֹרֵן. מֵאוֹחֵר יוֹתֵר, תִּתְּפִלּוּ גַּם כִּשְׁנַע שׁוֹ סִידוּרִים מִיּוֹחֵדִים, וְלֹא מִקּוֹבָלִים בִּיּוֹתֵר, כְּדִי לַצִּיד אֵת שֶׁמֶעוֹן הוֹרֵן בִּמְכוֹנִית הַמִּתַּאמִּיָּה לִרְמָתוֹ.

פִּוֶּשֶׁת הַחוֹוִילָה בְּרֹחֹב בּוֹסְתָנַי הוֹכִיחָה כִּי אֲשֶׁכּוֹל אֵי נֹו מֵאַלְץ אַחֲרֵים לִקְיִים מִצּוֹחַת שְׁאִין הוּא מוֹכֵן לַקִּיָּמָן בְּעֶצְמִי. מִידַת אִיפָה וְאִיפָה הִיחָה תַּמִּיד זֶרֶה לִרְחוּם. אִם גּוֹר עַל פְּקִידוֹ לְגוֹר בִּדְרוֹת מִפִּאִירוֹת וִיקְרוֹת עַל חֶשְׁבוֹן הִי אִימָה, לֹא יִירַתֶּע אִישׁ כִּשְׁאֲשֶׁכּוֹל יִקְבֵּל אֵת הַדִּין גַּם עַל צִמּוֹ, וְאִפִּילוֹ בְּאִהְבָה. אִמֵּר הַשְּׁבֹעַ לֹוֹ אֲשֶׁכּוֹל לִכְרֹב הָעוֹלָם הַזֶּה בְּלוֹלוֹ הָעִילָאִי בְּדַעְתִּיהֶקֶל הַנִּבְעֶרֶת: "כָּל הָעוֹבְדוֹת שְׁפּוֹרְסָמוּ בַּעֲתִין נִכְוֹנוֹת!"

כִּי אֲצֵל אֲשֶׁכּוֹל אֵין סִתְרוֹת בֵּין עִקְרוֹנוֹת וְעוֹבְדוֹת. לֹא פֶעַם צִיטָט, בְּהוֹדְהוֹת אִישִׁית הַדּוֹרִית־הָעֶרְצָה, אֵת פִּסְקוֹךְ שֶׁל אִישִׁי־מִשְׁלָה אַחֵר, שֶׁם הוּא תִּתְּמַצֵּא בְּתִירוֹת כִּלְכִּלִּיּוֹת. הִיָּה זֶה פִּסְקוֹךְ הַיִּדּוּעַ שֶׁל וּוְלִאִדְמִיר אִילִין' לִגִין: "אִם הִי עוֹבְדוֹת סוֹתֵרוֹת אֵת הַתִּירוֹה שֶׁלָּנוּ — אֲבּוֹי לַעוֹבְדוֹת!"

יִתְכֵּן שְׁלֹאֵם חִרְף וְשׁוֹנֵן כִּמוֹ לֹוֹי אֲשֶׁכּוֹל, הִיָּה מִתַּאִים יוֹתֵר לַחֲבֵר פִּסְקוֹךְ מִקּוֹרִי מִשְׁלֹו. לַמִּשְׁלֹו: "אִם הָעוֹבְדוֹת סוֹתֵרוֹת אֵת הַתִּירוֹה שֶׁלָּנוּ — אֲבּוֹי לַחֲלוּה!"

לֹוֹי אֲשֶׁכּוֹל כְּפִי שְׁבָנִי יִשְׂרָאֵל הַקְּרוֹבִים קִיָּמּוֹ אֵת הַמִּצְוָה: "וּלְבָנִי לֹוֹי הֵנָּה נִתְּנִי כָּל מַעֲשֶׂר בִּישְׂרָאֵל." יוֹכֵר לַמִּצְוָה.

יֵשְׁנָם, אוֹלֵי, גַּם כִּמָּה פֶּרֶסִים שְׁאִינִים מוֹפִיעִים בְּשׁוֹם סַעִיף שֶׁל תִּתְּקִיצַב, כְּגוֹן רִהִיטִים מִמִּחְסָנֵי הַמִּדִּינָה.

★ ★ ★

הַגִּנְטָלְמָן וְהַשּׁוֹר הַחֲסוּם

מִי שֶׁחֹשֵׁב כִּי לֹוֹי אֲשֶׁכּוֹל מִסּוּגֵל לַהֲקֵל רֹאשׁ כְּשִׁמִּי רֹהַ עַל עִקְרוֹנוֹת, אֵינוֹ אֵלֹא טוֹעֵה. אֵין שֶׁר בְּמִשְׁלָה הַשּׁוֹמֵר עַל עִקְרוֹנוֹתָיו בְּעִקְבִּיּוֹת דְּרֹאסִית כְּזֹאת, מִבְּלִי לַתַּחֲשֵׁב בְּצִרְכֵּים הַכִּסּוּלִים שֶׁל תַּעֲמָלָה הַמִּסְלָגִיתִית הִי מִתְּנַפַּחַת לַדַּעוֹת הַקְּדוּמִיתִית שֶׁל הַמִּמּוֹנִים.

לַהֲפִיךְ, לֹוֹי אֲשֶׁכּוֹל מֵאִמִּין בְּעִקְרוֹנוֹת־סִידוֹר נְחוּשִׁים, וְהִיא מוֹכֵחַ נִכֵּל שְׁעָה לַתִּיבִּצַּב בְּמִלּוֹא שְׁעוֹר קוֹמָתוֹ כְּדִי לֵהֵן עֲלֵיהֶם גַּם נִגְדַת־הֶקֶחֶל הָעִיּוֹתֵר וְהַמִּוִּכְחַת עֲלִידִי כִּישׁ מִיָּצִים. יִירַר עַל כֵּן, בְּנִיגוּד לִשְׂרִים אַחֲרֵים, מוֹכֵן אֲשֶׁכּוֹל לַתֵּת בַּחֲיִיו הַכִּרְטִיִּים דּוֹגְמָה אִישִׁית לַעֲקְרוֹנוֹת שֶׁהָאִמִּין בָּהֶם.

אֵחָד הָעִקְרוֹנוֹת הַסִּידוּרִים בִּיּוֹתֵר שֶׁל אֲשֶׁכּוֹל הוּא הַכִּלְל הַנִּיִּכִי הַמִּקְדוּשִׁי: "לֹא תַחֲסוּם שׁוֹר בְּדִישׁוֹ" כְּזֹכֵר הִי סִנְיַת הַיְּהוּדִית, הַסִּיחַ עִקְרוֹן זֶה בְּפִנּוֹ הַמִּמִּשְׁקָפִים שֶׁל דִּיר שְׁמוֹרֶק הַמְנוּחָה, מִי שֶׁהִיָּה אִזּוֹ מִבְּקֵר הַסּוֹכְנוֹת, כִּשּׁוֹה קָם וְהָאֲשִׁים, בְּחוֹסִר־הַנֶּחֱמָה גְּמוּרָה, אֵת פְּקִידֵי הַסּוֹכְנוֹת הִי עִיקָרִים בְּמַעֲלִלוֹת, גְּבוּבוֹת, סִסְמֵרוֹת וּקְבֵלַת שׁוֹחַה.

אִישׁ הַיָּם כִּמוֹ שְׁמִירָק הִיָּה מִסּוּגֵל לַתְּמוּהָ עַל כִּי יֵצֵא פִּסְקוֹךְ זֶה מִפִּינוֹ שֶׁל הָאֵדָם שֶׁשֵּׁלֵט עַל הַמִּלִּיטָרִים שֶׁל נוֹתִי גִי־הַנִּיבִים ת, אֲשֶׁר תִּרְמֹו אֵת פִּרוֹטוֹתֵיהֶם הַדְּלוֹת לַהֲצֵלָת אַחֲרֵים מֵאִרְצוֹת הַחוּפָּה. אוֹלֵם אֲשֶׁכּוֹל, הַשְּׁנוֹא לִרְאוֹת אֵת בּוֹרוֹת זוֹלָתוֹ, הַסִּכִּיר לוֹ אֵת הָעִקְרוֹן בְּמִכְתָּב פֶּרֶסִי: "עוֹד בְּהִיּוֹתִי פּוֹעֵל בְּפִתְחִיתִיקוֹה הִיָּיתִי רִגִּיל שֶׁהִפְרִדְסֵן הִיָּה בּוֹדֵק אֵת סִלּוֹ שֶׁל הַפּוֹעֵל הָעוֹבֵב אֵת הַפֶּרֶס עִם גִּמֵּר הָעוֹבְדָה. הִיָּתָה נּוֹרְמָה: הַמִּשְׁהָ עַד עֶשְׂרֵה תְּפֻזִּים מוֹתֵר הִיָּה לַקַּחַת. אִילוֹ הָיִיתִי נוֹתֵן עוֹבְדָה פִּשּׁוֹט בְּקוֹנֶצְרֵן הָעִישָׁה מִחוּרֹר

הַחוֹוִילוֹת וְהַבְּתִים הַשִּׁיכִים לַמִּדִּינָה בְּרַחְבֵּי יִירוּשָׁלַיִם. עוֹד מִלִּדּוֹתוֹ הוּא הִיָּה רִגִּיל לְבָתִּים מְרוּחִים. בְּמִקּוֹם לִידְתּוֹ, הָעִיָּירָה אוֹרֵאסוֹבּוֹ הָאוֹקְרָאִינִית, שְׁכֵנָה מִשְׁפַּחַת שְׁקוֹלִינִק בְּבֵית גְּדוֹל לִיד תַּזְנֶת־הֶרְכֵּת הָעִירוֹנִית. שֶׁם שִׁלְטָה סִבְתָּא קְרֹאסְנוֹבְסְקִי שֶׁסְּחָרָה עִם בְּעָלֵי הָאֲחוּזוֹת בְּסִיטוֹנִיתִי. הַבֵּית רַחֲבִי־מִידוֹת הִיָּה כְּמַעַט קִיבּוּץ מִשְׁפַּחָתִי, כִּי הִתְאַכְסְנוֹ וְאֲכִי לוֹ לֹלֵא חֶשְׁבוֹן כָּל בְּנֵי הַמִּשְׁפָּחָה הַקְּרוֹבִים וְהַרְחוּקִים.

אִמָּנָם, לֹא תַמִּיד חִי לֹוֹי שְׁקוֹלִינִק־אֲשֶׁכּוֹל בְּרוּחָה כְּזֹאת. כְּשֶׁבֵּא לֵארוֹךְ, חֲדָשִׁים מַעֲטִים לִפְנֵי פֶרוֹץ מִלְחַמַת־הָעוֹלָם הִי רֹאשׁוֹנָה, לֹא הִיָּה לוֹ אֵלֹא מַעֲלֵל בַּעַל כְּפִתוֹרִי־נְחוּשֶׁת נּוֹצֵר צִים וְהַמִּלְצָה מִיָּדִי יוֹסֵף שְׁפִרְיָנֶצֶק. הוּא גֵר בְּצִרְיָן עֲלוֹב בְּפִתְחִיתִיקוֹה, עֵבֶד בְּטוֹרִיָּה וְכִשְׁמִירָה, הַתְּנַסָּה בְּקִדְחָת וּבְשִׁאֵר הַתְּלֹאֹת שֶׁל הַצִּיבּוֹר הַחֲלוּצִי. כֹּאִילוֹ כָּל זֶה לֹא הִסְפִּיק, יֵשֶׁב כְּעֶרְבִים לִיד הַקִּיפָה שֶׁל מִטְבַּח הַפּוֹעֵלִים, מִכֵּר לַעֲמִלִים פִּתְקוֹת לֵארוּחָה. כְּבֵר אִזּוֹ נִיכְרוֹ בּוֹ סִימְנֵי הַכֶּשֶׁרֶן שְׁנוּדַע בְּרִי בּוֹת הַיָּמִים לַתְּהִלָּה.

כְּעֶבֶר כִּמָּה שָׁנִים שֶׁל כִּיבוּשׁ עֲבוּדָה בְּרַחְבֵּי הָאָרֶץ (אִילוֹ הִיָּינוּ עוֹבְדִים הַיּוֹם כִּמוֹ שְׁעִבְדָנוּ אֹז, הִיָּינוּ מִדִּינָה עֶשְׂרִי רֹהַ!) הַתְּנֹדֵב הַצִּעִיר לְגִדּוֹד הָעֶבְרִי, הַכִּיר שֶׁם אֵת הִי סְרִיגֵט דּוֹיד גִּרִין־בֶּן־וִרְיוֹן. אַחֲרֵי הַתְּנֹדֵבִית זֹו בָּאָה הִתִּי נִדְבוֹת אַחֲרָת: אֲשֶׁכּוֹל הִיָּה בֵּין רֹאשׁוֹנֵי הַמִּתְיָשִׁים כְּדִגְנִיָּה בִּי, בְּעַמֵּק הַיִּרְדֵּן הַלּוּהָה.

אוֹלֵם הָאוֹמָה לֹא יִכְלָה לַהֲרַשִׁית לַעֲצָמָה בְּזָבוֹ פּוֹשַׁע כֹּזֵה שֶׁל כּוֹחֹת אֲנוּשִׁים. הִיא לֹא תִתְּנָה מְנוּחָה לַחֲלוּץ — שֶׁר לֹא יִבְקֵשׁ אֵלֹא לְדוֹר בְּחִדְרוֹ הַצִּנּוּעַ — לַעֲבֹד אֵת אֲדַמַת הַמּוֹלָדָה. הִיא נִדְרָשׁ לַצֵּאת לִשְׁלִיחוֹת וּלְתַפְקִידִים לְאוֹמִיִּים. עֶשְׂרוֹת פְּעָמִים אוֹלֵץ לְשׁוֹטֵט בְּבִירוֹת הָעוֹלָם הַמִּסְפּוֹאֲרוֹת. עִם עֲלוֹת הַיִּסְלָר לְשִׁלְטוֹן הִיָּה זֶה הוּא שִׁישֵׁב בְּרַחֹב מִיָּנִיקָה מִס' 10 בְּבִרְלִין, אִירְגֵן אֵת הָעֶבֶרֶת רִכּוּשׁ יְהוּדִי גְרַמְנִיָּה לֵארוֹךְ. וְגַם כְּשִׁחְזָר, נֵאֻץ לִמְלֵא אֵת שְׁלִיחוֹתוֹ בְּתִל־אֵיב, לִרְכּוֹשׁ לַעֲצָמוֹ דִּירָה בְּמַעֲנוֹת עוֹבְדִים הוֹיִד בְּצִי פִין תְּלֵאבִיב, אוֹתָהּ הוּא מִשְׁאִיל גַּם כַּעַת לַחֲבִירוֹ הַחוֹתִי קִים מִדְּגִינָה בִּי הַמּוֹרְמָנִים הָעִירָה.

★ ★ ★

שׁוֹמְרֵי הַמִּצְוֹת

בְּאֵחָד מִפִּיּוּרֵי בִירוּשָׁלַיִם נִתְּקֵל מִבְּטוֹ הַחֵד שֶׁל הַשֶּׁר כְּבִית יִפֶּה אֵךְ מוֹנָה בְּרַחֹב בּוֹסְתָנַי מִס' 3. הוּא יֵדַע כִּי עוֹד רֹבֵצַת עֲלֵיו הַדְּרָגָה לַפְּתִרוֹן בְּעִית הַדּוֹרִי שֶׁל אֵחָד מִחֲבֵרֵי הַמִּמְשָׁלָה הַחֲשׁוּבִים. הִדְרָה נִרְאָתָה לוֹ מִתַּאמִּיָּה לַמִּטְרָה זֹו. שֶׁר־הָאִיצֵר הוֹרָה לַפְּקִיד הָאֲחֵרָאִי לִפִּי נוֹת אֵת רִיָּירִי אוֹתוֹ בֵּית, לַהֲכַשִּׁיר אוֹתוֹ לַתְּפִקִּדוֹ הַלְּאוּמִי כְּמִשְׁכֵּן שֶׁר־הָאוֹצֵר.

לֹא הִיָּה זֶה תְּפִקִּד קָל. שְׁלוֹשׁ מִשְׁפַּחּוֹת, מִמְּפִנֵּי הָעִיר הָעִתִּיקָה, גְּרוּ בְּחוֹוִילָה הַנִּרְחֵבָת, בַּעֲלַת שֶׁשֶׁה הַחֲדָרִים הִי בְּרוּחִים, הַבְּנוּיָה מֵאֲבִינֵי־גִיָּת יִירוּשָׁלַיִם, מִקְשׁוֹטֶת בְּעַמִּיר דִּים נֹאִים וְהַמְצוּיָדָת כְּמוֹסֵךְ פֶּרֶסִי וּמוֹקֶפֶת גֵּן נֹאֵה בַּעַל מִירָאסוֹת אֲבָנִים — מִמֶּשׁ אֲוֵר, כֹּאִילוֹ נִיחַשׁ מִרָאשׁ הָעֶרְבִי שְׁכֵנָה אוֹתָהּ כִּי יִבּוֹא יוֹם וּמִדִּינָת יִשְׂרָאֵל תּוֹדֵקֵק לֵארוֹמִיר נוֹת־יִצְוֹג לִשְׁרִיָּה.

סָכּוּם שֶׁל 14 אֶלֶף ל"י שוֹלֵם לְדִירִים כְּדִמִּישְׁכְּנוּעַ. סָכּוּם נּוֹסֵף שֶׁל 23 אֶלֶף ל"י שוֹלֵם לְסוֹלִל־בְּנָה, שׁוֹכֵה בְּמִקְרָה בְּמִיכּוֹר לַהֲפִיכַת שְׁלוֹשׁ דִּירוֹת לַמִּשְׁכֵּן הָרָאוֹי לִשְׂרִי. עוֹד 17 אֶלֶף ל"י שוֹלְמוֹ לְרֹשׁוֹת־הַפִּיתוּחַ, אֲשֶׁר הַבֵּית הִיָּה שִׁיךְ לָהּ.

כִּמָּה שֶׁהַבֵּית הַמְּחוּדָשׁ עֲלָה בִּאֲמַת — זֶה נִשְׁאֵר אַחַד הַסִּדּוּרִים הַכְּמוּסִים בִּיּוֹתֵר מִדְּמִינִית־יִשְׂרָאֵל. אִפִּילוֹ חֲבִיר־כְּנֶסֶת חִרְף כִּמוֹ יוֹחֵנֵן בֹּאדֵר, אַחַד הַמּוֹמָחִים שֶׁל וְעִדְת־הַכִּסְפִּים, לֹא הִצְלִיחַ לְהִצְיֵא אֵינְפּוֹרְמַצִּיָּה זֹו מִפִּי פְקִיד גְּבוּוֹה שֶׁל הָאוֹצֵר, שֶׁהוֹמָן לַהֲעִיד. הַפְּקִיד סִכֵּר — בְּצִדֵּק — כִּי אֵין זֶה מִתְּפִקִּדוֹ לַהֲלִשִׁין עַל הַשֶּׁר, בִּיקֵּשׁ אֵת הַשּׁוֹאִלִים לִשִׁי אוֹל אֵת הַשֶּׁר עֲצָמוֹ.

הָאוֹמָה הַמוֹסַמְכַת מִתְּנֹדָת בֵּין 55 אֶלֶף לִבִּין 75 אֶלֶף לִירוֹת. הַסִּכֵּף כְּחוֹלֵק בִּיד אִמָּן בֵּין עֶשְׂרוֹת סַעִיפִים שׁוֹנִים שֶׁל תִּתְּקִיצַב הַמִּמְשָׁלָתִי, מִשֶּׁם יוֹכֵל לְדוֹג אוֹתָם רֵק דִּינֵי גֹאֵן. רִשּׁוֹת הַפִּיתוּחַ, מִשְׁרַד הָאוֹצֵר, מִשְׁרַד הָעוֹבְדָה, תִּתְּקִי צִיב הַשִּׁיכּוֹן שֶׁל רִשּׁוֹת הַפִּיתוּחַ, כָּל אֵחָד הָרִים לִבְנָה, לְבִיתוֹ שֶׁל

• סִיפֵר הַשֶּׁר לֹוֹי אֲשֶׁכּוֹל לְבִיגְרָאף שְׁלוֹ, אִישִׁי־מַעֲרִיב דִּיר דּוֹיד לֹזֵר: "כְּמַעַשׁ בִּאִיתִן הַסִּתְרוֹת שְׁעִטָּקָה בְּהֵן סִבִּי תֹא — זִלְק, תְּבוּאָה, בְּרָזֵל — עוֹסֵק אֲנוּכִי הַיּוֹם בְּסוֹכְנוֹת וּבְמִשְׁתַּלָּה... זֶה בֹא אֵלֵי בִירוּשָׁה."

• סִפֵּר דְּבָרִים כִּיָּה, דִּי.

עתונות מחיר העקרון

שום עתון לא לחם בעקביות כזאת למען העלאת שכר האקדמאים כמו הארץ. כש הוכתר קרב זה בהצלחה, סברו עובדי עתון זה, שלא כולם אקדמאים, שגם להם מגיע משהו. הם תבעו העלאת שכר.

אגודת העתונאים הלכה תחילה בדרך ה' קלה, השיגה את ההעלאה המבוקשת מעל המשמר ולמחרת, דבר הלך בעקבותיהם. גם לבעלי חרות וקול העם לא היה הדבר איכפת כל כך, מאחר שעובדיהם מקבלים ממילא רק משכורת זעומה של עסקנים מפלגתיים. אולם באופן רשמי מקבלים עובדים אלה משכורת מלאה, כדרישת אגודת העתונאים, משלמים עליה מס הכנסה ו"תורמים" את רובה למפלגותיהם. לשני עתונים אלה, לא היה חשק רב לשלם מס הכנסה מוגדל בשם עובדיהם. בכל זאת נכנעו גם הם.

עובד אחד בא. בסוף נשאר רק שני עתונים שלא נכנעו: הארץ (תפוצת יום: חול: 24 אלף) והבקר (תפוצת יום: חול: 8000).

בעל הארץ, ח"כ גרשום שוקן, חשב ש יוכל לשבור את השביתה, להתפטר באותה שעה מכמה עובדים בלתי רצויים. הוא הציע לנאמניו להוציא את העתון בלי חבריהם

לנמל חיפה, היו בידי מפקד השיטת ה' שניה של הצי הששי של ארצות-הברית שנסע על סיפונה הוראות מפורשות לנהוג בבידוד. עוד בטרם בוא האניה, חילקה ה' שגרירות האמריקאית ביד רחבה הזמנות לעשרות ישראלים להשתתף בקבלות הפנים השונות שנערכו על סיפון האניה.

בניגוד לנהוג בביקורי האניות האמריקאיות שקדמו לה, נכנסה הפעם אנית הצי הששי בגינוני הנימוס המקובלים, ירתה 21 מטחי תותחים, נענתה עלייך אותו מספר מטחים ישראלים. אך הטילה אלבני את עיניה ליד הרציף הראשי, וכבר ירדו אל החוף קציניה הבכירים, להתחיל בסיבוב ביקורי הנימוסין.

מאוחר יותר, כאשר ירדו עשרות המל"חיים מבין צוות של 1200 איש, עמדו לרשותם, מלבד השירותים הקבועים של עיר הנמל הישראלית, תגבורת של יצאניות שעשו לברם מכל קצוות הארץ.

אפילו קול העם. המסיבה הראשונה התקיימה בצהרי היום הראשון לביקור. היתה זו מסיבת עתונאים, אליה הוזמנו כל העתונאים שאפשר היה להשיגם. אפילו כתב קול העם הקומוניסטי היה שם.

בחדר מרווח ונאה, הקריא תת'אדמירל אפרים מקלין, בעל עיני התכלת ואב לח' משה ילדים, הצהרה ידידותית שנכתבה במ

הרב גולדברג. מכבי יפו, 1915
אלוהים, לא כדור

יחד עברו עלייך משרד החוץ האמריקאי. היתה זאת הצהרה ארוכה, בעלת חוכן דל, המשתמע לשתי פנים.

הקצין האורח הסכים גם לענות לשאלות. ישב לידו קפטן גינגי צעיר, שהסביר לו לפני כל תשובה מה עליו לענות. טען אחר כך האדמירל: "זהו הצנזור הצבאי המ' סופח לאניה."

ג'רסה מתקבלת יותר על הדעת היתה זו של איש השגרירות האמריקאית: "זהו יועץ משרד החוץ במדי קצין הצי."

מיהו היריד? השאלות היו, לרוב, שיגרתיות. עד אשר, הוטחה השאלה: "מ' דוע נמצא הצי האמריקאי בחלק זה של העולם?"

"כדי להגן על ידידים מפני תוקפנים," השיב האדמירל.

העתונאים לא הסתפקו בתשובה, רצו לדעת מי קובע מיהו יריד. תחילה ביקש האדמירל להתחמק, הסביר כי "ידיד הוא כל אדם ידידותי." לבסוף ענה בפשטות של חייל מקצועי: "אני באמת לא יודע מיהו ידיד זה, שעלי להגן עליו מפני תוקפנים. אבל אל תדאגו, יטלפנו אלי ממשרד החוץ בש' עת הצורך ואז אדע מיהו הידיד."

הרב בעט בכדור

קבוצת מכבי יפו היתה הקבוצה היהודית הראשונה ששיחקה כדורגל בארץ. היא נוסדה בדיוק לפני 50 שנה בקרב צעירי יפו, שיחקה נגד קבוצות ערביות על מגרש בקצה רחוב אלבני אשר עליו ניבנה אחר כך קולנוע קסם. בתקופת מלחמת העולם הראשונה ניצחה, מכבי יפו אף נבחרת הצבא התורכי, בה התבלט שחקן בשם מוצטפה כמאל, מי שנודע יותר מאוחר בשם אתא תורק ועמד בראש המהפכה התורכית.

• האמצעי בשורה השלישית מלמעלה.

הוא צעיר
ושקול בדעתו.
מכריו מנסים
לנחש תמיד
את מעשיו
הנבונים בעתיד

מובן מאליו:
נלסון הוא מעשן!

הוצאת ש. פרידמן תל-אביב

רח' פינסקר 2, טלפונים 20340-20291

דברי
ימי
מצרים

מן הזמן הקדום ביותר ועד לכיבוש הפרסי
מאת ג'מס הנרי ברסטד,
ד"ר לפילוסופיה
פרופיסור לאגיפטולוגיה ולתולדות המזרח.

הופיע בשני כרכים מהודרים
(א-ב) עם 200 תמונות ומפות
במחיר כולל של 11.000 ל"י
(אחת-עשרה לירות).

לחשיג בכל חנויות הספרים בארץ.

לשם הקלת רכישת הספרים עליידי מעונינים במקומות ישוב שאין שם חנות ספרים. הוחלט על מתן אפשרות רכישה באמצעות "בנק הדואר", או ע"י המחאות דואר ארציות רגילות.

ע"י תשלום סך של 11.000 ל"י (אחת-עשרה) בכל סניף דואר בארץ לחשבון בנק הדואר מס. 42432 או ע"י משלוח המחאת דואר ארצית רגילה להוצאת ש. פרידמן, רחוב פינסקר 2, תל-אביב, יקבל המעונין לכתובת זו, בדואר-החוזר, את שני כרכי הספר דברי-ימי-מצרים ללא כל תשלום נוסף.

כל ייעדר ספר חשוב זה מבית-משכיל ושוחר ספר טוב

אורחים

ידידות משוריינות

כאשר הגיעה בשבוע שעבר א/מ אלבני, סיירת הצי האמריקאי כת 16500 הטון,

הסידרה פוקחת העיניים, פרי חקירה ממצה

דת או ביזנס?

שחור חוס בלונדיני...

בהיר או כהה, תללים רכים
כמשי או בלורית פרועה וסור
ררת — משחת שמפו נקה מצור
יינת לכל סוג שערות: הטובה
ביותר לחינוק, לנקוי ולטפול.

משחת שמפו

המפיצים הכליים:
חברת גורית בע"מ

אל תשכחו!

לרכוש את בגדי הרחצה שלכם

אצל

ד. י. **שלם** בע"מ, בתי המסחר ללבוש ספורטיבי
לרשותכם המבחר הגדול העשיר בארץ

ירושלים
בנין העיריה

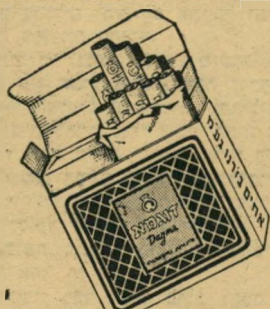
חיפה
דרך יפו 39

תל-אביב
אלנבי 108

**פיונז
אמיתי
תלמה**

**עמרה
סנדביץ
תלמה**

Dugma
אחים בורנו בע"מ
20 סיגריות 320 פרוטה

למכירה בהודמנות:
מגרשים ברחובות

לפנות:

תל-אביב, טלפון 24749

הפתעה נוספת בחנות המרווחת
אחים גוריר ושית'
תל-אביב, רחוב דיזנגוף 128
טלפון 20654

רהיטי פלדה ועץ קלים מתקפלים
חידוש מיוחד: דברי קליעור
קומפלט פינת חדר
שוחן וארבע כורסאות שזורות
עם כרים גוסי-אוויר או פלפטי
בצבעים לפי בחירת הקונה

תוקע שופר בהפגנת רוכלי שוק הכרמל
פקחים, לא פרחחים

האנשים שחיסלו בצורה כה פשוטה את
הפרולטריון לא היו פרחחים חומדי לצון.
הם היו הפקחים של עיריית תל-אביב.

הודמנות להיסוד. לפני שבועות מע'
מים, פרץ סכסוך בין מוכרי העופות בחנו'
יות ואיטלונים לבין העירייה. "רוכלי העופות"
גוולים את פרנסתנו ואנו משלמים את המי'
סים, טענו התנוונים, הכריזו שביתה.
היה בטענותיהם צדק מה, כי רוכלי ה'
עופות, שמכרו את עופותיהם מתוך לולים
ברחוב, לא שילמו לעירייה לא מס עסקים
ולא מס שהיטה.

אלה ניצלו מיד את שכיתת בעלי התנויות,
העלו את מחיר עופותיהם. אולם לא לעולם
חוסן. תוך שבועיים הגיעו מוכרי העופות
להסכם עם העירייה, כי תמורת תשלום
נוסף של 20 פרוטה לעוף לעירייה, תחסל
זאת את הרוכלים.

כשבאו הפקחים באישון לילה להרוס את
הדוכנים, הם לא הבדילו בין מוכרי עופות
לירקות, ניצלו את ההודמנות לחיסול כל
הרוכלים הנחותים.

שינוי קטן. תוך שעות אחדות גלילוי
הקשר, אורגנה הפגנה כדת. הרוכלים עם
משפחותיהם הופיעו בשוק, כשהם נושאים
כרזות: "לחם לילדינו!"

עמם הביאו בעל תקיעה, שתקע ללא הרף
בשופר. אולם כאשר הופיעה המשטרה, הם
התפזרו בשקט. "אילו היינו דתיים, לא היו
מגרשים אותנו", תרצו את נסיגתם.

אמר בעל חנות עופות: "עוד נסיגה
כזאת והם ינצחו".

כי בסמטות צדדיות, בהן המשיכו הרוכ'
לים למכור סחורתם, הם גבו את המחיר
המוגדל, כמו התנויות. היה רק שינוי קטן:
ההפרש נכנס לכיסם ולא לעירייה.

דרכי חיים הילדים למדו לכרוב

צובחי אל-צאלח (35), מנהל בית-הספר
בבאקה אל-גרביה במשולש, הוא גבר מאו'
שר. אללה הרחום והרחמן נתן לו הכל:
עבודה קבועה ומעניינת, אשה יפה מכנות
שכם, ילדים חמודים, קשרים טובים עם ה'
מימשל הצבאי ושני אחים במשרות נכבדות.
החודש נחבר כי יש לו גם כשרון מק'
צועי: תלמידיו הוכיחו בצורה הכוללת
לעין שהם מצטיינים בכתיבה.

מורים מופריים. גרם למבחן זה ח"כ
מפ"ם המוצק, יוסף חאמיס, שבא לכפר
להטיף נגד המימשל. אנשי השלטון ביקשו
את צובחי לנהל תעמולה נגד ח"כ, צובחי.
הצליח, הפסיד כתוצאה מכך את אחדת בני
הכפר המומרים.

דרך נקמתם היתה מקורית: לפתע נפז'
צה בכפר השמועה כי תלמידים ראו את
המחנך עם הודא, בתו של הקאדי אמין
חבש, כשהיא ממרת בבכי ומעליבה אותו
על אשר עשה לה. בלילה הפרו כמה צעירים
את העוצר, רשמו באותיות ענק על חומת
בית-הספר: "ביו לצובחי אל-צאלח — אנו
רוצים במורים מוסריים!"

הודא החינינית (20) שתקה והסתתרה. ה'
מחנך משך כמה חוטטים, העזיק את המש'
טרה. זו חקרה את פעילי מפ"ם. אולם אלה
הפגינו את תמימתם. הסבירו שאין להם
שום סיבה אישית אל המורה. אשם ככל
סברו, כשרונו של המורה, שלימד את ה'
נערים לכתוב.

ראש הקבוצה והחלוץ המרכזי בה, שהב'
קיע את רוב השערים, היה צעיר יהודי יליד
רוסיה, יהושע גולדברג. למרות היותו תל'
מיד חרוץ למופת, הצטיין מאוד בספורט,
זיווג כלת-ירגיל בימים ההם. שחקן אחר
של הקבוצה היה דוד תדור, עורך האינ'
צקלופדיה לחוצי הישוב.

הוא לא היה דתי. כעבור שנים אחד'
דות עזב החלוץ המרכזי את הקבוצה, נעלם
מבלי שאיש ידע את עקבותיו. רק לפני
שנים מספר, עת ביקר דוד תדור בארצות
הברית בכדי להפיץ את ספרו, נתקל באק'
ראי באחד מבתי הכנסת באדם שנשא נאום
דתי נלהב. אם כי הכורגל גולדברג לא היה
דתי מעולם, האמין תדור באפשרויות הבלתי'
מוגבלות של אמריקה, זיהה את המסיף
כחברו לבעיטות בכדור.

השבוע כאשר עגנה אלבני בחוף חיפה,
ירד ממנה אלוף-משנה במדים מבהיקים מלו'
בן, כשמעל לדרגותיו סמל שני לוחות ה'
ברית ומגן דוד. היה זה יהושע גולדברג,
חניך הגמנסיה הרצליה ומבקיע השערים של
שכונת נוה-הצדק, כיום רב ראשי בצי ארצות
הברית.

הפגנות מלחמת קוקוריקו

רוכלי שוק הכרמל, תל-אביב, מתחלקים
לשניים. החלק האחד, האריסטוקרטי, כולל
את כל בעלי דוכני הירקות והגלגטריה
מרחוב אלנבי עד רחוב רמב"ם. ואילו בעלי
הדוכנים החוסמים את הכביש מרחוב אהרן
נוביץ' ומטה. לכיוון יפו, הם הפרולטריון,
רוכלים חדשים ודלים.

השבוע, כשבאו רוכלי הפרולטריון בשחר'
אחר הבקרים הם נדהמו לראות כי כל דוכ'
ניהם נעלמו כאילו בלעם האדמה. רק
אחרי בילוש מקיף מצאו הרוכלים את שברי
הדוכנים במרחק כמה סימטות.

הארץ

האורחים יבשו מדים בצבע אדום-לבן.
(חדשות הספורט)

אברהם אליקס, רמת החייל
זה קורה לפעמים מרוב פחד.

בסיכום: מיבצע-נישואין מייגע למדי,
לא רק לבעליה-משחה עצמם. (במחנה).
אלה שולק, רמת-גן.

שטבעו בברית האושר.

ישיבה מברית המועצות ובנה מארגני
טינה, אשר לא התראו זה 30 שנה, נפ'
גשו הבוקר. (ידיעות אחרונות)

שמואל כהן, פתח-תקוה
בעמידה, כמובן.

החברה שייכת לחברת "אינקודה" ל'
יבוש בשר מחבש. (במחנה גדנ"ע)

מוטקה וינריב, גבעתיים
מהדורה חדשה של העיסוק הישראלי
החביב, מימי חזון העצמות היבשות.

הישג לקבוצה המקומית, שהפגינה ב'
עיקר, כאמור, לוח לחימה. (על המשמר)
יוחנן מרון, תל-אביב

בהתאם למחירים שנקבעו עלי ידי ה'
מפקח על המזון.

העולם הזה קולט את קצב החופים של גדול מנצחי הג'אז המיוצא קהל מן ה

בחורים של המפטון, מוזעים ומת-נשפים לאחר ההופעה, נעלמו עם כלי הנגינה שלהם מאחורי המסך. אורות האולם נדלקים: ההצגה נגמרה. אולם אף אחד מה צופים לא רוצה ללכת. כולם מוזעים ונושפים לא פחות ממנגני התזמורת.

יש צורך להביא שוטרים מן החוץ בכדי להסביר לקהל שיש גם הצגה שניה. זה לא עזר במיוחד. צעיר משולהב נאבק עם ה שוטרים וצורח: "תהרגו אותי, אני לא זו מכאן!" אחרים נסגרים בבתי השימוש עד תחילת ההצגה השניה.

שכונות, שכונות זורמות לאלם, במיטב תלבושות האופנה האמריקאית האחרונה. ועוד לפני שהתזמורת מופיעה, כבר יש המ חממים את עצמם במהיאות כפיים קציבות והשאננות "יבבהה" קמהדהדות באויר דקות ארוכות. כשבבים האורות, מתחילה השמחה האמיתית.

המפטון עולה על הבמה בפה פעור ומ נופף בידיו. הוא מתקבל בצריחות ושרי קות, אשר בלי ספק הרגו את דני קיי מקנאה בביתו בהוליבוד. כולם מנפנפים ידיים לש לום. מי לא מכיר אותו באופן אישי? "הלו המאפ!" מתפקע צעיר שחרחר בשורה השלישית. הוא מסביר לשכנים את סיד ה ידירות החמה: "הזיכיתי לו בשדה התעופה כל הלילה, ראיתי איך שהוא יורד מהאווירון."

יאונג הקירח אינו נשאר כפוי טו בה. הוא מכניס את התזמורת לקצב מחיאות הכפיים והקהל יוצא מעורר. תופים רועמים, חציצרות צורחות וסכספונים מיל לים. ועמם, כל הקהל: בפיות פעורים, מקר שים ברגלים ומעותים את כל הגוף באקס טוה גינלית טהורה.

תוך כרי גינה, מרגיש משהו צורך להר סיף טון חסר, פורץ בצעקה קורעת לבבות. אפילו הצלמים והשוטרים מתחילים להיסחף בקצב המסחרר. "בדיק כמו בבית משוגעים," מעיר הווג הייקי, שנשאר אדיש כל הומו. לקראת הסיום קופצת ההתלהבות לשיאה. ה"סווינגר" של השכונה מציו ומצטרף לבוגי ווגי סוער עם הזמרת הכושית. תוך דקה, מתמלאת הבמה רקדנים המחליפים ביניהם בזה אחר זה את הזמרת.

עכשיו כבר רצים כולם לבמה. איש לא רואה דבר, שומעים רק מוסיקה וצריחות וכולם מתנועעים לקצב — הגיגת-עם של שבט זולו בהליפות קרב מושאלות מן המאה העשרים.

מרימים את המפטון למעלה, מעל לקהל המטופף. הסכספוניסט מתפתל על הרצפה בעליזות ממשך לנגן. מרימים גם אותו. כל התזמורת לא מפסיקה לנגן אף לרגע. הקצב הולך וגובר והמפטון פותח בהייבה-בריי בה "כולם צורחים, כולם משתוללים. אפילו השוטרים. כיצד יצליחו להרגיע קהל מסורף כזה? סמכו על המפטון הוא מנגן את התקוה — וכמו במטה קסמים, מושלך הס באולם. ההצגה נסתיימה.

"האמפ" מגיע. מעריציו מריעים לכבודו.

הפצצה השחורה. לורה פיר, מגיעה בשירתה לאכסוזטה, סוחפת עמה את הקהל.

רקוד בשביל החברה: מעריציו של המפטון מרגישים בהופעותיו ממש כמו בבית הקפה החביב ש

שלב ב': "היי-בה-בו!" לקריאתו של המפטון. הוא

שלב א': "היי-בה-ברייבה!" המפטון מנצח במקלות התוף על מקהלת הקהל. הצופים מתבוננים בסכספוניסט השוכב על הארץ וממשיך בנגינת הגיט.

אמון הקצב הלוחט. אמון בהקשה על הויברפון. תוך כדי הקשה על מערכת התופים הוא משליך את המקלות באויר, חוזר ותופסם מאחורי גבו.

שלב ד': "אההההה!" האכסטזה מגיעה לשיא. המאזינים מוחאים כף וצורחים, ליונל המפסטון מסיים בשאגותיו כשהוא זורק את מעילו באויר.

בשכונת החולף, כשליונל המפסטון ירד ממזוס אל-על בלוד עם שני תריסרי הכושים המהווים את להקתו. לא נראו כלל כתיירים זרים. אלא כמקומיים החוזרים הביתה. הם ידעו לקרוא בשמותיהם הפרטיים של עשרות המעריצים שבאו לקדם את פניהם, התחבקו והתנשקו עמם כעם בני משפחה. מגינידהוד עם המלה "ביון" בצינור רבים מהם, ושמרות כסף ישראליים שנותרו בכיסיהם עוד מהשנה שעברה, הגבירו רושם זה.

המפסטון עצמו, בעל התספורת היקצרה והפנים הבלתי-מגולחות-תמיד, שנראה נרגש הסביר כח-יוד: "שמעתי שהעלו אצלכם את המימים, אז כאתי להגביר את הכנסות האוצר. אתם זקוקים לי כסף עתה."

עוד באותו ערב נערכה הופעתו הראשונה. לא היה צורך בכל פירסומת. הקהל שמילא את אולם הזירהטרון הרמתגני עד אפס מי קום, היה מוכן ומזומן לצאת מן הכלים, למראה ידידו הותיק שחזר.

הלוהט בעולם כלים

יבכהה בשכיל המפסטון. איש מן הצופים אינו נשאר אדיש. הצופים קופצים מכסאותיהם מרוב התלהבות.

שלב ג': "הי-הי-הי!" הקצב הולך וגובר, השאגות גוברות גם הוליוול המפסטון מנצח בתנועות יד חדות, זועק אל תוך המיקרופון.

הקהל נסחף בקצב השאגות, עונה במקהלה עצמו מתחמט ומשתלהב, מוריד את מעילו.

אנשים

מאריין מונרו
אונס בגיל 6

בפעם ה-600 בתפקיד החייל האמיץ שתיק...
אומץ רוח נדיר וחיצופה רבה גלתה מי שהי-
תה שחקנית קולנוע נאצית וכיום כוכבת
הוליוודית **גוסטי הובר**: היא קיבלה על
עצמה את התפקיד של **אנה פראנק**,
הנערה היהודיה מאמסטרדאם, שכתבה את
יומנה במחבוא בעליית גג, עד בוא קרון
המוות הנאצי.

יעלה עשן לשמים

נמעט אלנאר הידועה יותר בשמה ה-
עברי, חבורת האש, ערכה בערב היום הששי
האחרון "ססק" חתונה כדת חבורת אש לפי
מנהגו ומסורת אבותינו מדורות" לאחד מ-
חבריה הידועים, מלחין צעיר **עמנואל זר**
מיר, לרגל נשואיו לשרקה גרודזינסקי.
השיטה בפקודת המבצע הנ"ל: "לכבוש את
קניון רגבים עלידי כל הכוחות מכל ה-
פתחים והמבואות, ובכל צורות האיגורף, ב-
שירה, ובמחול, כתופים ובצלצלים, בחליל
ובצליל, ולאכול מן הזבחים כרעים על קר-
בים ולשתות מן הקפה ומכל דברי הכי-
בוד ולערוך הילולה כזאת עד שיעלה עשן
הצהלה והשמחה ללב השמים". ... ליחס שונה
זכה האיש בחדשות, **לוי אשכול**. כשנוע
לילדי אחד המשקים כי מחיר השקולדה
התיקר עם ההיטל החדש, הציעו לתת למצרך
המתלקק את שמו הנכון: אשכולדה... גי-
לוי אחר של השבוע: בין ראשונות המכבי
בישראל (לו מלאות החודש חמישים שנה)
גמנו (כיום רעיית נשיא המדינה) **רחל ינ**
אית (כיום ח"כית מפא"י) **עדה מיר**
מיר... חבר אחר של המכבי כאותם הימים
היה (כיום נשיא בית המשפט העליון) **יצחק**
אולשן, שנאלץ לשגר מכתב התנצלות ל-
מעמל הראשי של המכבי על שלא הופיע
לאחת הפעולות.

פסוקי השבוע

• **הסופר יהודה בורלא**, כעת יציאה לעבודת בישוב ספר, "וזהו
הפעם הראשונה שמשקיעים עבודה כה רבה ומקדים בלב שלם שתהיה לחינם!"
• **עיתונאי שלום רוזנפלד** על ירידת המטוס הבריטי שהוביל 800 קופים:
"חיל התעופה שלנו הרגיש כנראה מייד שיש כאן איזה מונקייבזנס!"
• **חבר הפרלמנט הבריטי סטנלי אבאנס**, אחר ביקור אצל גמאל עבד
אלנאצר: "הפתרון היחיד לבעיית ארץ-ישראל הוא שהיהודים יעזבו את הארץ ויחזרו
לארצות שמנה באו."
• גדול האדריכלים האמריקאיים **פרנק לויד רייט**: "מוקדם בחיי היה עלי
לבחור בין יהירות כנה לבין ענוה צבועה. בחרתי ביהירות כנה, ואיני מצטער על כך."

חג! בנסת 16/6

דפי
דרישת הקהל
מערת גם
"כנסת" שמוחה
בקופסה מוזהבת
380 פר'

*
"כנסת 6" שמוחה
בקופסה חומה
320 פר'

AMADY, KUN 56

שניידר

כדורגל

עיסקת חליפין

קרע רציני בין אגודות מכבי בארץ, נמנע השבוע ברגע האחרון ממש. הוא עמד להתחולל כאשר פורסם בעתונים כי יצחק שני איר ושייץ גלור, שחקני מכבי תל-אביב, יחזיקו את קבוצת הפועל חיפה במשחק נגד סנדרלנד.

סנדרלנד עמדה לעזוב את הארץ לשם משחק בודד בתורכיה, אולם ברגע האחרון התחרטו התורכים על קשריהם הספורטאיים עם ישראל, סרבו לקבל ממנה את סנדרלנד, מפני יציאת קבוצת כדורסל תורכית לכינוס הפועל. משום כך היה על סנדרלנד לערוך משחק נוסף בארץ, לשם כיסוי הוצאות הבאתה.

צירופם של שחקני מכבי תל-אביב להפועל חיפה עורר סערה בין עסקני מכבי המקרי מית. "מה זה?" טענו הם, "למכבי סרבתם להשאל שחקנים ולהפועל נתתם!"

חשבוני ארוך היו למנהלי האגודה תל-אביבית סיבות משכנעות לעיסקה זו. בין השאר: חשבוני ארוך עם מכבי חיפה, שסרבה להשאל לאחותה את שחקניה.

הפעם עמדה השלפוחית להתפוצץ. ברגע האחרון ממש הציל זלמן קליאוס, הכוס של קבוצת מכבי תל-אביב, את המצב, כשי הודיע כי לא ישתחרר את שחקניו מחשש לבריאותם. וכך הפסיד הפועל חיפה, ללא עזרה מתל-אביב, בתוצאות 4:2.

כינוס הפועל

תצוגת הכמות

באורע הספורט המרכזי של השבוע היה ללא ספק, כינוס הפועל. יובל שלוש שנות אגודת ספורט הפועלים נחוג בעשרות הופעות ספורט של סניפי הפועל ובמספר מיפ גנים איזוריים, בהם הוצגו הישגי הפועל — עם דגש מיוחד על הכמות.

את תצוגת האיכות נתנו עשרות האורחים מחוץ-לארץ, שהשיגו את המקומות הראשונים בכל מקצוע בו השתתפו. כך, למשל, זכו האורחים מבלגיה ומשוויץ בכל המקרים הראשונים בענף ההתעמלות על מכשיר רים, השאירו את המתעמלים הישראליים הרחק מאחוריהם במספר הנקודות. ההתעמלות אצלכם, היא כמו באירופה של לפני מלחמת העולם השנייה. חיו האורחים את דעתם.

שני שיאים באתלטיקה. גם במירוץ האופנים — שלמרות היותו בלתי ניתן לתצפית מחמת השתרעות הדרך מדן עד באר-שבע היתה את מסמר הכינוס, — היו בילו האורחים בסיום כל הקטעים. אפילו הישראלי הראשון, יצחק בן דוד, שהגיע בעקבות המנצחים מאוסטריה, היה אורח במידה מסוימת: הוא רק שלושה שבועות בארץ. לא חסרה גם תאונה מסורתית במיר, כשכבר בקטע השני התפתח המתח והאנגלי עם אופניו ליד הסיבוב לאשדות יעקב, נפצע והוצא מן התחרות.

יותר משביעירצון היו ההישגים באתלטיקה קלה, בהם הושגו שני שיאים ישראליים חדשים, כשאורי גלין הצליח להטיל את הדיסקוס למרחק 46.14 מטר ואילו יעקב בורגשטיין רץ 1500 מטר ושיפר את שיאו בשתיים וחצי שניות.

צעידה

הם ילכו בכבישים

לפני עשרות שנים מועטות בלבד, היתה הנסיקה במכונית עניין של טירוף דעת או קוזה ספורטאית. כיום מסתכלים מאותה נקודה מבט על אלה ההולכים ברגל. גמיעת מרחקים בצעידה רגלית הפכה לנחלתם של חיילים או סתם נלהבים לרעיון אחד. מי משוגע ללכת ברגל כשיש אפשרות לנסוע במכונית?

השבוע התברר כי משוגעים כאלה נמצאים במספר לא מבוטל כלל, גם בין האורחים. כשהכריזה מפקדת הגדוד על מיבצע צעידה לחיילים, שיהיה פתוח גם לאזרחים, קיוו המארגנים להשתתפות של כמה עשרות. אולם בשלב זה, שלושה שבועות לפני תחילת התחרות, כבר הגיע מספר הנרשמים ל-500. מלבד יחידות צה"ל, שישתתפו במבצע ויצעו במשך ארבעה ימים 40 קילומטר כל יום בחגור מלא ונשק, כשהן מתחרות ביניהן להשגת המקום הראשון המקנה זכות

הכדורגלן המצטיין של החודש האחרון בארץ: יצחק שניאור

הוא התחיל בשכונה

עליו העתונים של אותם הימים: "שחקן הטוב ביותר של בית"ר הוא יצחק שניאור. הוא מתפתח לאט לאט למגן גדול".

אולם יצחק שניאור עסק גם בהתקפה. כבן למשפחה לאומית, הצטרף לאצ"ל, השתתף בכמה פעולות קרביות כמו שוד הרכבת הבריטית ליד בנימינה או פיצוץ המטוסים הבריטיים בקסטינה. הדבר כלל לא הפריע לו ללבוש, ש"ע" עות מעטות לאחר הפעולה, את החולצה עם סמל המגורה של קבוצת נור-דיה (כינויה של בית"ר במחצית) ולשחקן חק נגד קבוצות אנגליות מהארץ ומי החוץ.

במשך תקופה ארוכה, בה נאסר אחיו ושתים מתוך שש אחיותיו נכלאו ב"בית לחם, היה יצחק מבוקש גם הוא על-ידי המשטרה, הסתתר בדירות שונות, נשא תעודות זהות של יצחק אייזנמן, אך כשעלה על מגרשי הכדורגל, לא שיער איש שזה אותו שניאור המבוקש.

אותה תקופה הכיר צעירה "פהפיה בע"ל עיניים ירוקות מקסימות, בשם חוה.

את נסיונו הבינלאומי קנה שניאור כשצורף בשנת 1947 לנבחרת תל-אביב ושנתיים לאחר מכן, במסע נבחרת צה"ל לאמריקה. היה זה זמן קצר אחרי מלחמת השחרור, בה שירת כטוראי בחטיבת חיל רגלים. הוא נשא את חוה לאשה.

עסק זה בספורט, הגדול את רוב ש"ע" עות היום, מפריע כמעט אצל כל שחקן לחיי המשפחה. אבל לא אצל שניאור. "מצאתי אשה המבינה אותי, היא ידעה מה צפוי לה עוד לפני הנישואין." תחילה היתה חוה נוהגת לבקר בכל משחק בו שיחק בעלה. כעבור שנה, נולדה דורית הבכורה ואחריה באו ישי ראלה (6) ואורית (2), ומובן שיצחק עשה את כל נסיעותיו לבד. פעם, לקחה חוה את הילדות לראות במשחק בבכי גדול. מאז לא רצו לראות משחק, רק כאשר יש משחק מיוחד נוסעת חוה למשחק, ויצחק מפיץ תועלת מ"הבנתה בכדורגל. כאשר סיים, לפני חורף דש, את קורס מאמני הכדורגל בהדר"כ ביק גיבוס ("הוא מדבר על כדורגל גל כמו פרופסור!"), למדה עמו אשתו את החומר, שאלה אותו שאלות מביחן לפני הבחינות.

פני שבע שנים עזב שניאור את בית"ר והצטרף למכבי תל-אביב. אז קנה לו לראשונה את מקומו כבלם. 12 פעמים ייצג עד כה את ישראל ב"תפקיד זה.

סטטיסטיקה קצרה מוכיחה כי במשך 16 השנים ששניאור נמצא על "המגרש", הוא נפצע פעמיים בלבד פצעים רציניים. פעם שבר את ידו ולפני חצי שנה היה לו עניין עם הברך. זהו מאזן חיובי מאד, לגבי כדורגלן המשחק בריפוחות.

למרות שזוכו עלה בשבועות האחרונים, מדבר שניאור על פרישה מ"מגרש המשחקים עוד שנה וחצי. אולם אין הוא חושב לעזוב את הכדורגל, רוצה להמשיך באימון קבוצות.

"קראתי שמאחזים האנגלי הוא בן 42 ועדיין משחק", השתף שניאור. "אבל שקלטון סיפר שבשלב זה הוא צריך להתאמן שש עד שמונה שעות כל יום. מניין אקח כאן זמן כזה?"

שניאור, 1939, 1950, 1948

120 בן 30

כל השחקנים בקבוצת כדורגל, זוכים למספר הרב ביותר של ש"חיים החלוצים מבקיעי-השערים או ה"שוער עוצרי-הכדורים. רק לעיתים רחוקות מגיעים בעלי תפקידים כמגינים אל מרומי התהילה כספורטאים. משום כך, היה זה בלתי-רגיל כמעט בשבועות האחרונים, כשהשם היחידי של שחקן כדורגל שנישא לשבח בפי ההמונים היה שמו של יצחק שניאור, שחקן מכבי תל-אביב, ובלם נבחרת ישראל.

בשלושת משחקי האחרונים של הנבחרת באמריקה ובארץ, היה הוא היחידי שצויין לשבח כשחקן שהתעלה לרמת משחק נדירה. היתה זו תופעה בלתי-רגילה שבועיים, נוכח העובדה ש"יצחק שניאור (30), נמנה על המבוגרים והותיקים שבכדורגלני ישראל, ורק לפני תקופה קצרה יצאו לו להגיד שלום לכדורגל בגלל גילו.

כיצד הצליח שחקן ותיק זה להתעלות לרמה זו, בשעה שכל חבריו שהחלו לשחק כדורגל יחד עמו, דעכו מכבר?

ענה שניאור הבלונדי, בעל העיניים הכחולות: "קודם כל אינני חושב שאני היחידי מבין הותיקים שנשארו בכוח. זאת לא חוכמה לשטיין כשנותנים את התנאים לכך, ובחודש האחרון נתנו לנו את התנאים. היינו חצי פרופסיונלים."

הכדורגלן מטביע חותמו על כל סדר יומי של שניאור. הוא קם מוקדם לעבודה, כנהג בן, בכדי שיוכל לסיימה מוקדם ולהתמסר לכדור. כל אחי רי הצהרים הוא מקדיש לאימונים. פעמיים בשבוע, הוא מתאמן במסגרת קבוצתו, מאמן באותם הימים קבוצות נערים של מכבי. פעם בשבוע, הוא מאמן את קבוצת הכדורגל של דן וביום השבת, משתתף במשחקים.

שניאור המשחק כבלם, מגן שלישי, הן בקבוצתו והן בנבחרת ישראל, מן הסיים את הצופים בכשרונו המיוחד ל"המצא תמיד במקום שם נמצא הכדור ולנפץ כל התקפה של היריב על שער קבוצתו. הרבה רואים בו קוסם בשטח זה, אך לו עצמו יש הסבר פשוט על הצלחתו: "אם משחקים בשיטה, זה לא קונץ בכלל. השיטה שלנו היא פשוטה, היא נקראת שיטת הצלב. כשנערכת ה"קפה מאחד האגפים, המגן של אותו אגף מתקדם לקראת הכדור ואני מביס אותו. באותו זמן, מכסה המגן בא"גף השני אותי."

את שיטת הצלב יודעים כמעט כולם, אך לא כל בלם מצליח כשניאור. גם לזאת מוצא שניאור, הנמנע עקרונית משבחים עצמיים תשובה: "זה ה"כל עניין של הבנה והתמצאות של איר"תו הרגע. צריך לשקול מתי לגשת ו"מתי להיסוג. הכל לומדים תוך נסיון." ולשניאור היה הרבה מה ללמוד מה"נסיון."

וא עזה מפולין בהיותו בן שבע, החל מיד לבעוט בכדור ב"שכונה ובבית-הספר. הוא היה נער בלונדיני ורז, בעל גנים ארים. באותם הימים היה אחד מעסקני קבוצת בית"ר, בשם מרגלית, רץ לגייס ילדים שישחקו כדורגל ברחובות. הוא הגיע גם לשני אור, וכך החל הצעיר לרכוש את ראשית נסיונו בקבוצת הנוער של בית"ר. משם עלה לקבוצת הבוגרים, משך מיד את תשומת לב מומחי הכדורגל. כתבו

פרס בלתי צפוי העניק ברגע האחרון מפעל פרטי, לאזרחים שהתנדבו לצעוד. בית החרושת סוליאן העניק לכל אורח משתתף זוג סוליות מתוצרתו, הבטיח להגדיל בין המסיימים נסיעת חינוס להולנד, לשם צעידה נוספת שם ובילוי של שבועיים.

פסיכו-טוראי

ב מחנה צבאי, אישם, ביקש טוראי חופש לטיפול פסיכיאטרי, בטענה כי לקה בחסבין נחיתות מאז הועלתה ידידתו לדוגת סמל.

שכר טרחה

ב תל-אביב, לאחר שעדינה סברדליק סרבה לשלם לעיריה סכום של שתי ל"י עבור ניקוי חצרה, אולצה על-ידי בית המשפט לפרוץ את החיב, בחוספת שבע ל"י, על כי גדמה טרחה מיותרת לעיריה.

תורה, נביאים וכתובים

ב ירושלים, נשבע השוטר מאיר אל מלח להגיד את האמת, את כל האמת ורק את האמת, גילה במאוחר ששם בטעות את ידו לא על ספר התנ"ך כי על פנקס הרפורטים שהביא צמו כחומר עדות לבית המשפט.

הכרח לא יגונה

ב עכו, התלונן רוקז על גניבת מכשיר הטלפון מתחתו, הביע את החשש כי הגנב היה אלמוני שנכנס בריצה והכריז שהוא "מוכרח להשתמש בטלפון".

עונת הרהצה

ב תל-אביב, נהדו מסילים למראה גבר שקפץ מעל לגשר בלבשו המלא אל תוך מי הירקון, תוך צעקות שהוא רוצה להתאבד, ראו איתו יוצא מיד בשחיה אל החוף, כשהוא מסביר: "אי-אפשר. המים קרים מדי".

העז בחדר

ב ירושלים, הסירה העיריה את איי התנועה, שהותקנו בשעתו על-ידי כדי להסיר את התנועה ברחובות הראשיים, לאחר שנתגלו כהפרעה רצינית לתנועה.

השבון עובר-ושב

ב הדרה, קיבלה שולמית אברגיל מכ"ת מאלמוני שגנב 500 ל"י מצריפה, בו הודיע כי גנב את הכסף מאחר שאף בנק אחד לא הסכים להלוות לו סכום זה וכי הוא מתחייב להחזיר באמצעות הדואר את כל הסכום בעשרה תשלומים חודשיים, בחוספת הריבית החוקית.

הסכם קולקטיבי

ב תל-אביב, קיבל בית-הדין הרבי בקי שה מאורח גרוש, אשר ביקש כי בית-הדין יעלה את גובה תשלום המזונות שהוא משלם מדי חודש לאשתו, "מאחר שסכום זה אינו מתאים יותר לעליית אינוכס יוקר המחיה".

לא כל הנוצץ זהב

ב חולון, הידיעה נערה למשטרה כי הות-קפה, הועלה, היכנה ונפצעה בפניה, ידיה ורגליה בנוכחות קהל רב, על-ידי אור-סה הקנאי, ששמו שלום לביוהב.

יפוי-כוח

ב קהיר, הסביר גוטריין מדוע שכר שני פושעים מועדים לרצוח את אשתו: "אהבתי איתה כל כך, שלא יכולתי לפגוע בה".

סיוע משטרי

ב תל-אביב, הופיע אליהו לוי בתחנת המשטרה כדי להודיע כי מכונתו נגנבה, נמקש להראות את תעודותיו, וזה בו כמקום ברפורט כשנתברר כי פג תוקפם של רשיון הנהיגה שלו ורשיון המכונת הגנובה.

שלטוקס

שעתה רק "טיפ-טופ" ותהנה

תוצרת "מיצ" ת"א. מל. 82456

עוצר בתחרות האחר והתפוקה * לכל טעם * ונוח לכל כיס

רדיופאלאט

6 אונות אופרה לונס
7 אונות סופר
7 אונות סופר לונס
8 אונות ס'פוניק
8 אונות פאגאניני
להשיג בכל חנויות הרדיו

תגרש קולר 1956 חתום בק אלוטות חסוב ביותר בעולם יתוצרת אנגליה

פרס עשר לירות

יוגרי בין פותרי תשבץ "העולם הזה" 970

	7		6	5	4		3	2		1	
12		11			10				9		8
			15				14				13
					17			16			
22		21					20		19		18
			26		25			24			
	31		30			29					28
				34				33			32
					36				35		
	41			40				39		38	37
					43						42
		44									
								45			

מאוזן: 2. תכונה אהובה על בני הדור הישן: 8. עיר הכי נרת: 10. המוצר הי חשוב של חברת דר' בק: 13. צעה בעב' רית מאד פיוטית: 14. כן, באנגלית: 15. "אין... בלי אש!": 16. לפי ה' תורה יש לאהוב אור: 17. איש מרכזי בבית-הכנסת, ובחננו: 18. מעצמה קומוניסטית: 20. קרס: 21. קצין ב' צה"ל: 23. פלדה: 25. כייסת היא כזאת: 27. בית יעקב לכו ונלכה: 29. יחביהמגן, למ' של: 30. בירה מר' חבית: 32. עניין רכ ב: 34. תושב סיאול: 35. לא מ' קיים (הבטחה, ת' נא): 36. הוא אמר כי הדרך לגיה' נום רצופה כחנות טובות: 37. כן, בצרפי תי: 39. שמו הפרטי של מנהל משרד ראש הממשלה: 40. גב: 41. "עם... בי חרת": 42. סמל הטמטום: 43. אבי ה' עגלים: 44. מלה שכיחה מאד בתפילה: 45. כינוי לכמה מרחובות חיפה.

הריסה: 22. מראשי המורדים בירושלים, ערב חורבן בית שני: 24. סוג אש של כלי נשק אוטומטי: 25. בלתי עדין: 26. כמות במלואה: 28. האל: 29. חלקם של משלי ותהילים בספרי אמ"ת: 31. הארגון לאשי ראי: 33. "חן ורוד בהיר: 34. חיה אוס-טרלית: 38. כשמוכים עליו שוק, אז מוכים באמת: 41. ממד בפסיקה: 43. חולד שגולד טרם זמנו.

מאוזן: 1. חטיבת צה"ל בימי מלחמת העצמאות: 2. דורון: 3. נהג המפריו בה, סופי להתקל בשוטר תנועה: 4. דגל ופלא: 5. אב-מוזן: 6. סמל צבאי על הכובע או דשי הצווארון: 7. יחידה טופוגרפית: 8. ילדים: 9. גבוה: 11. דויד ליהונתן: 12. כן, בעברית: 18. תכונה לא מצוייה במיוחד אצל תושבי דרום ארצות-הברית: 19. להם מספקת סוליות סוליות: 21. אייהתאמה,

הקורא יעקב נדאן, ירושלים, רחוב מתודלה 32, זכה בפרס עשר לירות על פתרון תשבץ "ה-עולם הזה" 963.

אאידה
סיגדיה אמריקאית
מיוצרת בישראל
380 פרומוט

2 קורסים
אחרונים לקיץ
למקצוע ולצרכים פרטיים מתחילים
ב-17 21 למאי
בבית הספר הידוע לתפירה, גזירה ומודליזציה
ליאונורה

תל-אביב, שלמה המלך 72 (עליד גן החיות)
אוטובוסים:
5, 6, 7, 13, 62, 64, 22.
קבוצות קמנות
הרשמה יום יום 1-9, 8-4

הידעת?
ל"ברנר" יש מחלקה מיוחדת להעתיקי תעודות
חוק העבודה של "ברנר" הוא:
מהירות, איכות וסודיות
הבטחה את תעודותיך היקרות עם העתקים ותחסוך צרות
פוטו-ברנר
חיפה, רחוב החלוק 31

הווי קיבוץ. דוד קוק בלוויית חברה בשדות משק דפנה בגליל העליון (למעלה), שם חי במשק חמש שנים בהכשרת נוער. משמאל: נשען על חברו להכשרה, אף הוא יליד עיראק, בתלבושת ערבית טיפוסית שהצטרף לאותה ההכשרה.

סיפור אם הצעיר שנאשם ברצח בן-עמי מלכיו

„בני אינו רוצח!“

סיפורה היא בקיבוץ צרחני לחורית „העולם הזה“:

אף אחד לא מאמין כי דוד עשה את זה. איך הילד שלי יכול להרוג בן אדם? כולנו כבר משוגעים ונשרף כבר הלך שלנו. לא יודעים מה לעשות, איך להציל הילד שלנו ממות, אסור להרוג אותו. כולם יהודים. כולם יהודים.

אני הולדתי אותו בעיראק. גרנו בבגדאד. הוא היה הילד הכי קטן שלי. ילד קטן. היו לי עוד שני בנים גדולים ובת. אבא שלו היה עובד פועל. לפעמים גם מוכר עראק. הוא לא הלך אף פעם לבית-ספר. לא היה יודע ללמוד.

תמיד מסתובב בחצר וברחוב עם חיות ועם ערבים. דוד ילד קטן, ילד טוב. היה תמיד אצלו משהו בראש, לא מבין כל כך הרבה. שומע בקול האבא, לא עושה צרות הרבה. פעם נשפכו מים חמים עליו, חשכתי מת. צעק, צעק כל הימים, עד שהיה בריא. אמרתי זה מאלוהים, אלוהים רוצה שדוד שלי יחיה חיים ארוכים.

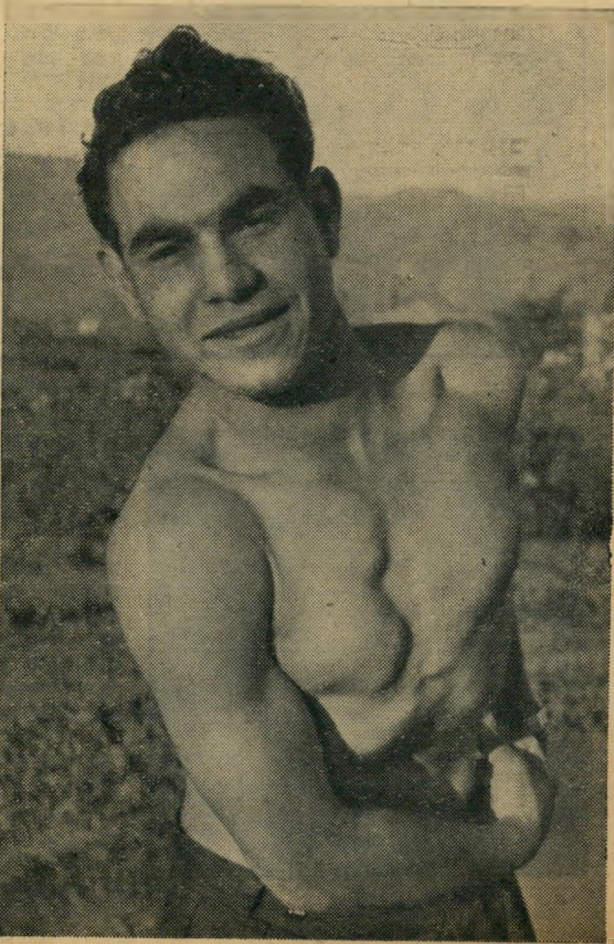
באנו לארץ-ישראל. אולי לפני שש שנים. דוד עוד ילד קטן, ילד טוב. נתנו לנו זה הצריף במעברה, אי-אפשר לחיות. בנים שלי גדולים, יש ילדים הרבה לא גרים איתנו פה. האיש שלי מחפש עבודה בלשכה. פעם יש, פעם אין. יום עובד, שבוע לא עובד. חיים לא טובים.

דוד עוד ילד קטן, אומר לא רוצה להיות בבית, רוצה ללכת

לפני ארבעה חודשים נמצא טנדר עזוב בצד הדרך באר-שבע-סעד ובהוכו מוטלת גופתו נקובת-הכדורים של המדריך החקלאי בן-עמי מלכיו, איש כפר-יחזקאל, שהתנדב לעבוד ביישובי העולים. תוך ימים מספר, נעצר צעיר שחרחר בשם דוד קוקו, (17) ממעברת אשקלון והואשם ברצח. קוקו, שעדיין ראה טענו כי רצח את מלכיו לאחר שזה סרב להסיעו במכוניתו למחוז חפצו, נתקף בהתקפת עצבים לאחר מעצרו, צעק ללא הרף בתא כלאו: „בפעם הבאה אני אסע ברכבת!“

הוא לא הובא למשפט וגם לא נכלא בבית-סוהר, נשלח לטיפול פסיכיאטרי. היחידים שאינם מכירים עדיין באשמתו הם הוריו, סולימן ומתנה קוקו.

השבוע, ישיבה מתנה קוקו (55), פרועת-שיער וחסרת-שיניים, בצריף עץ מזוהם במעברת אשקלון, מילמלה ללא הפסק: „דוד לא רוצח.“

השנים היפות ביותר בחייו דוד הרחק מבית הוריו במעברת אשקלון, בקיבוץ. כרועה בשדות המשק, וכן בכל עבודה משקית אחרת שהוטלה עליו היה תמיד מאושר, נהג להראות בגאווה את שריריו המטופחים (ימין).

סרטים

תריסר דייגים מ'סכנים'

לו כולם היו כמוהם (צופת) הוא סר"ט האחרון של במאי קריסטאן זיפק. הוא מספר על 12 דייגים היוצאים ללוג בים הצפוני אוכלים בשר חי ויר מקולקל, נחלים כולם במחלת קיבה איר מה. אם תוך 15 שעות לא יקבלו האנשים תרופה המיוצרת אך ורק בכוכן פאסטר פאריס — ימותו.

אלחוטאי חובב קולט את שידורו הנואש של רופא עירה אפריקאית הנחרד לגורל הדייגים; אשתו לשעבר של רופא פריסאי משיגה את התרופה הנדירה ומביאה אותה לשהד התעופה אורלי, אך מטוס איר-פראנט כבר המריא; דיילת מטוס סולני מקבלת על עצמה להעביר את החבילה הקרה; ה' מטוס נוחת בברלין המזרחית והשלטונות הסובייטיים מחליטים, לאחר התייעצות ידודית עם הקצין האמריקאי באזור המערבי, אליו נועדה התרופה, לא למסרה לו כי אם להרחיח זמן ולהטיסה ישר, במטוס סרבייטי מיוחד, לנורביגה; משם ממריא מ'טוס נורבגי בשלב האחרון של מירוץ השליחים הגדול. הטבע האנושי גובר על מכשולי הפוליטיקה הבינלאומית.

מוחמד קופץ לים. קורות הדייגים, המחכים בינתים לישועה, מרתקת לא פחות. רב החובל, היחידי כבין הנפגעים שהצליח איכשהו להחזיק מעמד, מתמוטט אף הוא והמלח הכשיר היחיד המסוגל ל'ט על בחבריו נשאר מוחמד, איש צוות אל-יירי, שלא נפגע מכיוון ששמר על מצ'ות דתו ולא אכל חזיר.

הוא רואה כיצד משליך מטוסי-הצלה את הצנצ'ה עם התרופות, אך הרוח הודפת את הצנצ'ה אל תוך הים. מוחמד אינו מה'ז, קופץ אל בין הגלים הגועשים. ככוחו'תו האחרונים משם, חוזר הוא ובידיו ה' צורה המושפעת.

לו כולם היו כמוהם הוצג בהצגת-כוכרה יחידה, בעת ובעונה אחת בפאריס, מוסק'ה, ברלין, ניו-יורק, רומא ואוסלו. שרתי'הדיו של ארצות אלו נרתמו גם הם ל'יפעל, ארגנו שידור סימולטני של המאורע'ך שבכל אחת מהבירות יכלו באי ההצ'ה לשמוע את הקהל בחמש הערים ה'תורות. כאן ניו-יורק, הקשיבו לתשואות'אמריקאים! כאן מוסקבה, הקשיבו ל'שואות הרוסים!

באולם ברלין, פאריס, ישב הבמאי והזיל מעות. על כן, כאשר הגיע השבוע לבי'נור בישראל עם אשתו מרטין קארול (רא'ה'סגרת). היתה בפי הווג בקשה מפורשת'א להציג אחד מסרטי מרטין אלא את'ו כולם היו כמוהם, שקריסטאן זיפק רואה'ו את ציורו הטובה עד כה.

יטליה של היום

הפוטרה (אנקטרה, איטליה) הוא שמו עברי של סרט הנקרא במקורו הקרנתית. מאי מאריו סולדאטי ועוד שלושה סרטיס'ים נטלו סיפור מאת אלברטו (האשה מרומא) וראביה, הפכו אותו לסרט איטי, אכזרי, עתים קר, לרוב מעניין ונוקב.

גינה לולובריגיה מגלמת את גמה פור'ה אשה צעירה החולמת על בעל עשיר, תנה בינתים אהבים עם פאולו סרטורי'ונקו אינטרלנגי, עד שהיא מגלה כי הוא'חיה החורג. התגלית מפילה עליה (כשם'היתה מפילה על כל אדם נורמאלי אחר) דהמה. ברוב אושה נישאת גמה לאדם'ש: האניווי, איש מדע (גבריאל פראטי).

חודרת, יורדת נבבכת. אולם החיים בית הפרופטור אינם עשויים לשעשע נערה'מה: היא מבקשת לה מאהב, מוצאת, תחמקת ממנו מיד לכשנודע לה כי היא'שמת מטרה לסחטנות מן הסוג השפל'ותרי. הסחטנית: אצילה רומנית בשם אל'רה קוציאנו (אלדה מגלי) החודרת אל

ביתה של גמה, יורדת לחייה, מעלה את חמתה עד שהיא נדקרת על ידה בסכין. כמו רבים מן הסרטים האיטלקים בעלי ה'לב, מסתיים גם הסרט בחגיגה כללית. גמה חוזרת אל בעלה המבין, הכל בא על מקומו בשלום.

קין וחורר

משחק אהבה (בולג, צרפת) הוא זה המתרחה בין אשה בת 40—50 (אדיג' סיר) לבין נער בן 16 (זיורג' בק) בעיר רחצה צרפתית, לפני כעשרים וחמש שנה. המשחק המורו הזה, פרי עטה של סופרת קולט, שהיתה ידועה בכשרונה לקלוט את הרגשות הדקים, הפיקטיביים ביותר של אנשים רגי'שים מוגש במקצב איטי, מחושב, על ידי'במאי קלוד (שטן הבשרים) אוטון לארה, מק'צב ההולם את העלילה אך לא את דרישות הצופה.

כי, במאמץ להשיג עדנה ורוך, נכשל במאי לארה בשעמום. גם תמונות האהבה והנשי'קות שבין הגברת המזוקנת לנער המת'בגר הויקו יותר משהועילו לסרט, המקבל לעתים צביון לא נעים. את הצלע השלישית של המשולש ממלאה ניקול ברזיה, כתפקיד'אהובתו בת 15 של נער בק, הטועמת ממנו את טעם האהבה שטעם הוא בחור המיטות של מטרוניאט פיר. שלושת אלה מהווים משולש משחקי במדרגה ראשונה. לא כן ה'סרט.

הצנורה, האץ לקצץ כל שד חשופה, התיר את הצגת הסרט הזה גם בפני ילדים. מש'גה חינוכי חמור.

גיבורה חלשה

נאנה (דאק וויטפנד, צרפתיה) היא, כי'מובן, עיבוד (עד לבלי הכר כמעט) של הרומאן על אודות נערת כפר המתפשטת על הבמה הפריסאית, מתלבשת עד מהרה על החברה הגבוהה שם. התקופה: שנות'הששים של המאה ה-19, כשלמעורמים ה'תה עדיין משמעות ארוטית.

נאנה, למרות בהמיותה, למרות איכשרו'נה, למרות היותה לא יפה ביותר, מטריפה, בהיותה באופנה את רוב הגברים העשירים'לאעשירים אינם מענינים אותה) בפאריס. היא מהיחסת אליהם בגסות, שולחת אותם'לאיבוד לדעת, מבלבלת את עשתונותיהם נשא'רת כמעט אישה כלפיהם.

במאי קריסטאן זיפק הפקיד בידי אש'תו, מארטין קארול, את גילום דמות נאנה. זוהי משימה כבדה מדי בשביל שחקנית-לא'גדולה קארול. הסרט, שצריך היה להיות'טראגי הופך, בעטיה, לרומאן זעיר, שהוא'כסך הכל רק קצת מפואר מן הרגיל.

החיים במרחבים גדולים

האיש מקנטאקי (יונייטד ארטיסטס, ארצות הברית) הוא סרטו הראשון של במאי'מתחיל. הבמאי: ברט לאנקסטר. אדם צעיר מופלא זה — לולין בקרקס שהפך שח'קו, מפיק עצמאי מצליח ועתה במאי שעבודתו הראשונה מענינה, אם כי לא מושלמת —'עלול עוד להפתיע. אהבתו לטבע ולמרחבים'הגדולים, שניה רק לאהבתו לאמצעי ה'אמנותי שהוא משתמש בו: הסרט.

אכן, על מסך הסינמסקופ מגולל לנקאסטר פרשה רחבה, דרמטית: אדם מקנטאקי ה'משתוקק להזרים אל ערבות טקס העצמות, נחלק בנוכלים, גנבים ורמאים היושבים ב'עיר, ממצא אותם ומביע אל מטרות הנכספת.

מעד לטבע. סרט זה, היכול לשמש תע'מולה טובה למבצע "מן העיר אל הכפר", מאחד בקרב קטעים של מקצב איטי, בהם'מלספת המצלמה את הטבע, עם קטעים של'מקצב מהיר ואכזרי, בהם טובח אגרופון לנקאסטר את כל אויביו, נלחם באחד מהם'בשוטים — אחת התמונות הסאדיסטיות ביותר שנראו על הבד זה זמן רב.

ומעל לכל, מעל לטבע עצמו, עומד שחקן'לנקסטר, בתפקיד הראשי של אלי הגדול: רחב חזה, שריא, רך בהיותו שקט, איום'בכעסו. דמות פרימיטיבית בסרט על ער'לם פרימיטיבי.

בקצרה

המנגינה שלא נגמרה. מלחמתה של'המרת שנתקפה בשיתוק, מרגארט לורנס, במחלתה הנוראה, ויכלה לה (אבל לא למנה) לי בית האופרה מטרופוליטן שסרבו להוסיף'ולהעסיקה) המוסיקה מוקלטת בהצלחה. א'לינור פאוקר.

"איך אשה כזאת לא מת'ביישת להצטלם ערומה?" התפלגה השכוע צעירה ישי'ראלית בשרהיהתעופה, כי'שראתה את מרטין קארול'החמודה. אף כי איש לא'ביטא זאת במלים, חשבי'רבים מהנכחים באותו הלך'מחשבה. לכריסטיאן ז'אק, כמאי הסרטים המפורסם, ש'הוא בעלה, היו תשובות מר'כנות לכך. טוען הוא: "אי'נני חושב שאנו צריכים לי'התבייש במשהו. מרטין של'הכר היא יצור שונה לגמרי'מהאשה הרגשנית שהוא'אשתי.

ראיון מיוחד

"אני עייפה מאד..."

אם כן, טוב..."

יופי! כמו שמפניה!

מסעדת שדהיהתעופה בלוד היתה גדושה באורחים נכבדים. התרוצצו בה מנהיגי מפ"ם נכונים שליוו את יעקב חזן בדרכו לרומא לפגישה עם אורן. אחד מ'שחקני סנדראנד מצץ בשקט מקסרת, המחין למטוס שיקחהו חזרה לביתו. ליד אחד ה'שולחנות סעד הרמטכיל בחלבושת אורחית. אולם איש לא התעניין בהם. כולם ציפו ל'אורחת מפאריס, מרטין קארול.

מקבלי פניה התלבטו בבקיה מסובכת: כיצד להעביר אותה מהמטוס למסעדה? הם אפילו ציירו מפה מדויקת של השטח, היתח'עליה את המסע המסובך. אך ברגע בו נשמעו מנועי המטוס הנוחת, איש לא שם לב יותר לתכניות. כולם הצטופפו סביב כבש המד'רגות שבפתח המטוס, אליו כונו זרקורי'ענק. עתונאים, צלמים, מסריטים וסתם סק'רנים עקבו בחרדה אחר כל דמות שהופיעה בפתח. יהודים טובים עמוסי חבילות, שחזרו'מטיול קצר בעולם, היו ודאי מופתעים נוכח התכונה הזאת. הם כלל לא ידעו מי האי'שיות שטסה עימם יחד.

בגלל קבלת-פנים באיסטנבול, איחרה מר'טין למטוס, עיכבה את הטיסה ואת זמן ה'נחיתה. דיילות אל-על סיפרו כי מרטין נמנמה קצת במטוס, שוחחה רק עמן, התרגשה קצת לרגל בואה לארץ. לפני שירדה התאפרה'כראוי. זאת ראו כל אלה שהמתינו לה.

היא הופיעה בפתח המטוס, ירוקה כ'לה. החל בנעלים הירוקות וכלה בענינה שהיו'צבועות בפוך ירקרק. כובע ירוק רחב'שולים הסתיר את שיערה הזהוב. כריסטיאן ז'אק, בעלה, הופיע אחריה. איש לא הסתכל בו. כל המבטים הופנו אל מרטין. האכזבה'היתה גדולה — לא היה לה מחשוף לגמרי. היא נראתה הרבה יותר טוב בסרטים.

היא שפעה חיובים לצלמים, גופפה בידיה'הפליטה "אה" חמוד והתנשקה עם אנשי ה'ציירות. מישתה הגיש לה זר פאריס אדומות.

מחזה מתחת לשולחן

דרך לאזנים המסעדה, מציגים לה'כל מיני אנשים. מרטין לוחצת את ידו של עוזיה רפפורט, שניהם נראים נרגשים. ליד השולחן מתנפלים עליה מבקשי החתי'מות. היא לא שוכחת לחייך תוך כדי דיבור, מעוה עחיות חמודות לצלמים.

אלה מתכופפים מתחת לשולחן, נדחקים'להרים את המפה. ברקי המצלמות הבוקעים מתחת לשולחן מעידים כי היה מה לצלם'שם: כריסטיאן ז'אק, מסורק בקפדנות, ליעס'גומי לעיסה ללא הרף. מרטין שותה מיק. המלצרים הופכים כמה כוסות מרוב התרג'שות. ראינו אותה כבר ערומה. הם'מחייכים זה לזה. אנשי המסע ממהרים ל'סיים את בדיקת חפצי שאר הנוסעים, מצ'טופפים סביב לה-מרטין.

היא נראית שופה ועייפה. היא מנסה ל'הצית סיגריה, שניים מגשים לה אש, היא'לוקחת משניהם. לאט לאט מתרגלים לעובדה'שזאת מרטין קארול המפורסמת, למרות ש'היא די רחוקה מלהיות דומה ל'בסרטים

העולם הזה
מאת
לו כולם היו כמוהם

קארול: אמנות הסגנון המופשט

"אני מאמין בתמים כי רבות מהסצינות בהן מופיעה מרטין כמה שמוגדר כי "טיפוסי צרפתי" הן הרבה פחות מזעזעות מאשר מרי-אה עשרה גנגסטרים בסרט אמריקאי, המכים אדם הן מפשע. אינני חולם לבקר את מבקריכם הקוצצים קי טעים כאלה."

על השאלה, כיצד מרגיש את עצמו אדם הנשוי לאשה כה נערצת, הוא משיב: "כן, זה נפלא רוב הזמן. אבל יש פעמים — ומוי יכול להאשים אותי? — שאני מקנא במקצועית. אתם מכינים, כל הגזע הגברי מאוהב במקצת כי אשתי."

בתל-אביב

בישראל אנוח?

מויז טבעי, משורכם?

נו, אני כבר מרגישה טוב!

היא נראית הרבה יותר צעירה. מתהלים לשאול שאלות:

"למה באת לארץ?"

"בעלי לקח אותי."

"את רוצה לבקר בסרטים שלך המוצגים בארץ?"

"אוי, לא! אחרי שאני גומרת לשחק, אינני רוצה לראות איתם יותר."

מבקשים ממנה להסיר את הכובע לשם צילום. היא מהססת רגע, לבסוף מסרבת כי חיוך לאורך כל הפה: "אני פרועה, מחר אלך בלי כובע."

ב-16 לחודש, חל יום הולדתה. מציעים לה לחגוג אותו כיאות בישראל. היא אינה מסרבת, מציינת בקול את גילה: 32. שכבות איפור עושות אולה קצת יותר צעירה. תכשיט יחיד על גופה הוא שעון זהב עדין.

* * *

בצד, מוצאים להם כמה מעריצים את הש"ע המתאימה לנהל ויכוח סוער על מהותו של הסרט הצרפתי. מול, שמרטין אינה מבינה עברית, היא ודאי היתה נעלבת.

"אתם לא מבינים", מסביר מעריץ נרגש, "סרט זה אמנות ממש ככל אמנות אחרת, ואם מותר לראות נשים ערומות בפסלים וציורים, למה לא בסרט?"

לא כולם נראו משוכנעים ביותר, אף על פי כן לא גרעו עין אף מהתנועה הקטנה ביותר של מרטין.

היא היתה עייפה, העיפה מבטים של קוצר רוח בבעלה ובאנשים מסביבה. הצלמים גמרו לצלם, מרטין ויאק חתמו כבר לכולם. השעה היא אחת ועשרים אחרי חצות, עת לישון. היא נכנסת לטקסידרוק גם הוא. דרך ההלון היא נראית מאוד חמודה. טגדר שלם עמוס מזוודות נוסע אחריה. מישור אינו יכול לעצור בעצמו וצועק: "קרולין שרי!" * ההצגה הסתיימה. היא תימשך רק בבוקר, כשנציגת הנשיות הצרפתית המופשטת תחל את סיורה בן ארבעה הימים בישראל.

* קרולין יקירת, שמו של אחד מסרטיה ה"ידועים ביותר."

השעה היתה קרובה לחצות. גבר בעל קרן מה ילד נראה מטיל ברחוב דינונו, תל אביב, לבוש חליפת ערב שחורה, צילנדר שחור הכוש לראשו, מרכיב מונוקל ומקל טיולים בידו. הילוכו היה עצוב ואיטי.

הוא נעצר מול קפה כסוף, התיישב ליד אחד השולחנות שכבשו את רוחב המדרכה. הסקרנים למיניהם, שמילאו כורסם בקדוש את קפה האמנים, ניסו לגחש את זהות הגבר המסתורי, שדמה כשני כתמי צבע שמן לטולדולוסטרק, הצייר שהנציח את יצאניות פאריס וחי הבוהמה הצרפתית של המאה הקודמת.

הסקרנים הצליחו רק בקושי לגלות כי הצייר המחופש היה צייר אמיתי: מישה ברנשטיין נמור'הקומה, בעצמו תושב קבע של כסית, שהיה אותו ערב בדרכו לנשף תחישות.

הבריה לורשה. כמו במקרה של טולדולוסטרק, נחזק גם ברנשטיין למכחול

מנהל הוצאת דולק בהאמבורג קיבל לידיו את הספר האנגלי והחל קורא אותו באופן שיגרתי. הספר, סוס העץ מאת אריק חיל-יאמס, היה ספר מצליח. שנים-עשר וחצי מיליון טפסים. בתריסר שפות, כבר נמכרו. עתה הוצע הספר גם למור'ה הגרמני, לשם פרסום תרגום בשפת-אמו.

אולם מעמוד לעמוד גברה מורת-רוחו של האנס דולק. סוס העץ מספר על שלושה שבויים בריטיים (שהמחבר עצמו היה אחד מהם) שהצליחו לרמות את השומרים הגרמניים ולברוח ממחנה-השבוי סטלאגאוור 3. בדומרק באו הבורחים במגע עם קבוצת לוחמי מהתרת. תוך כדי כך סיפר איש המהתרת זיגמונד כיצד שיחרר את מנהיגו: "הרגנו כמה גרמנים".

לא נמנע בקדשן. זה היה יותר מדי בשביל לבו הגרמני הרך של האנס דולק. מיד החזיר לסיכון הבריטי את הספר, בתור ספת מכתב: "זהו ספר שקרני ומגמתי

הוא שידה בכל אך לא יד כל בה. אמנם חובביותה העיקרית הן ארכיטקטורה וציור, שייקספיר וספרים, מוסיקה והש" פה האנגלית, אך לא איכפת לה שלא להתכתב עליה דוקא.

היא אומרת שהיא מתעניינת ויכולה לכתב הכל, חוץ מפטרוליה.

אין צורך לחפש כדי לגלות את חוש ההומור שלה. היא טוענת שרצונה להתכתב עם אנשים, עם עקרונות או בלי הגונים או נבלים — ובלבד שהיו בעלי חוש הומור, ושלא ישכחו את סימני ה' פיסוק במכתביהם.

קצין ומהנדס

מי רוצה מהנדס להתכתבות? (970/914) הוא בעל החה של מהנדס, אולם עברו הוא לא פחות מעניין.

בגיל 16 נעצר על ידי הבריטים, בגלל היותו חבר מחתרת, בילה ארבע שנים במחנות מעצר בארץ ובאפריקה. בזמן מלחמת השחרור היה קצין, וזכה, אומר הוא, לחצות פעמיים את הגבול המצרי. עם שחרורו נכנס לסכנין, יצא ממנו מ'הנדס. איזה, בדיוק לא פירש.

הוא מעוניין בהתכתבות עם נערה ל'מעלה מגיל 18, "גאה בחיצוניותה וגאה בפנימיותה", כפי שהתבטא. במכתביו, ודאי יספר לה שהוא כבן 28 ודחי.

מדעים מדויקים והיפוכים

(970/915) היא חיפאית בת 22, שסיימה את לימודיה במדעים מדויקים ועוסקת בהם הלכה למעשה. היא מוכנה ורר צה להוכיח את ההיפך לכל אלה הפוסקים כי נערות העוסקות במדעים יבשים חסרות כל חוש לדברים אחרים.

אני מקחה שהיא תצליח לשכנע רבים בהוכחותיה.

פלמחניק בבראזיל

אינני יכולה שלא להתמלא גאחה כש'אני רואה מכתב המגיע אלי מארץ ר' חוקה.

תהילתי הגיעה גם עד בראזיל, משם קיבלתי את מכתבו של (970/916), ה'טוען כי עבר כבר את גיל הדואר הסנטימנטלי ועדיין צעיר מדי בשביל מודעות במעריב. הוא בן 26, דתי, הרפתקן פלמחניק ותיק, המשוטט בעולם הרחב, בעיקר בחלקו הדרומי, בחיפוש אחר ה'שד יודע מה. "נגיד, לצרכי פרסום, בחי' פוש אחרי עצמי, הדור האובד והאנושות המתבוססת", אומר הוא בהלצה.

פרטים פיזיים ומנטליים אין הוא נתן לפרסום. הוא מוכן רק לספר לי שהתח' ביב שלו הוא גולגולת מצומקת, נחשים ארסיים ושמימיות ענק — מעורר תיאבון, מה? אבל חוץ מזה, גם שתלבים ונערות יפות.

על כל זאת ועוד יותר, יספר לצבריות בנות 22—20, בנות עיר או כפר, לא חשוב אך העיקר שתאהבנה את הטבע ותהינה רחבות אופק, אנטי סלוגניות ופרז'מוסיקליות.

עוד מהנדס

מהנדסים מתחילים להצטופף במדורי. עוד מעט אדרוש תוספת אקדמאית. אחד כזה הוא (970/917) ירושלמי, בן 42, אוהב טיולים, שחייה, מוסיקה קלאסית ובליוויים. אין הוא שונה כמלוא ה'נימה מבריות לאקדמאיות כמוני וכמו כמ. הוא היה רוצה תמונה מן הנערה בת ה'22—19 שתכתוב אליו. רצוי כי תהיה סטודנטית מתחילה, אומר הוא.

קיבוציניק סטודנט וסנוב

מכתב כלשונו: משום שהוא חובב כל כך (970/918): "הגעתי לכלל מסקנה שידוע לי מעט מאד על צורות חיים מסוימות וחושבתי שרק דרך עתון המופץ ברוב חלקי ה'ציבור, תיתכן האפשרות לשמוע עליהן מקרוב. על כן אני פונה אליך.

התדעי, הייתי רוצה לקבל מכתבים מאחד מהיושבים בספר, קיבוציניק מבני הקיבוציניקים החתומים; אמן בכל שטח שהוא; סטודנט לפילוסופיה וסטודנט ל'רפואה ואחרון: סנוב תל-אביבי.

אני מתארת לעצמי את ארשת פניך הלגלגנית בקראן את מכתבי. אך לנסות הן אפשר תמיד, לא כן? "כפי שאמר מורנו ורבנו פיטר צייני: 'צריך לנסות כל דבר פעם אחת, ופע' מיים אם הוא מוצא חן בעיניך."

תמיד הייתי מתרגזת כאשר הייתי שומעת, או קוראה, את הכינוי "שדכנית" מודבק אלי. המונח שדכנית הצטייר ב'עיני תמיד, ובדואי גם בעיניכם, בדמות אשה שמנה בעלת עינים קטנות ושקועות בחוריהן, שיער צבוע ושני טורי פנינים מלאכותיות. לא נעדרות גם, להשלמת התמונה, השיניים התותבות.

ואני יכולה להבטיח לכם שאני רחוקה מלהיראות כך. אני פשוט לא סובלת פנינים מלאכותיות. בעצם, גם לא אמיתיות. כעת, אתם יכולים לקרוא לי שדכנית אלף פעמים בשנתי ותגובתי תהיה חיוך, וכל כך למה?

לפני כחודש קיבלתי מכתב משותף מצעיר וצעירה המזמין אותי לחתונתם, ומספר לי שאני האחראית לכך. מובן ש'הסתקרנותי ורציני לראותם לפני כן. נפ' גשנו בביתה של הנערה. מובן מאליו שלא אמסר שמות.

היא פקידה קטנה בת 20, אחת מאותן נערות חמודות שאנו נתקלים בהן לרוב בתל-אביב. פשוטה, חבוהה טיפסיפה גודנית, אך בצורה מלבבת. הוא — חיל, טוראי, ואפילו לא צנחן.

שמעתי מפיהם את הדימוי (כמעט) ב'מלואו. הוא פירסם מודעה בטורי הול, היא ענתה, החלה התכתבות. ראיתי את מכתביהם.

בתחילה היו המכתבים מאווסים ב'מקצת. ניכר היה שהוא משתדל ליפותו. מספר לה על שמיים זרועים כוכבים א'שם, על תוכנית ששמע ברדיו — דברים מעין זה. היא כותבת לו שראתה סרט מסויים, איננה מחבבת שחיצרים וכ'וכר.

הם נפגשים זמן קצר אחרי תחילת ה'התכתבות. מאז נשאו מכתביהם צורה אישית ונעימה יותר. בין ידיו אהבה אחד לשני היא מספרת לו על הבוס שלה המעצבן אותה, על גדות המחר אחרת, והוא עונה לה שבבוא העירה ישבור את שנינו.

כך, בערך, נמשך הדבר כשנה, עד ש'החליטו להתחתן. הוא משתחרר בימים אלה ומתכוון ללמוד בטכניון בשנה ה'באה. "מובן שאעבור אתו לחיפה", אומ'רת הכלה המיועדת. "אני שונאת לכתוב מכתבים."

הצנחן הפייטן

שמעתי כבר על צנחן העוסק בחריזה? לא? הרי לפסניך אחד כזה (970/912) ולא זו בלבד שיש לו כתב יד נהדר.

הגני בחור אמין עשוי ללא חת בעל דם ולא מיץ ומבש רק אחת

להתכתב עם נערה שבלא עין הרע תהיה בעלת אופי ולא חסרת יופי

אינני מפלצת ולא טרן וגם לא דון זיואן כי אם — צנחן

חובב המין החלש ואוהב להשתעשע ועם אחת שיש בה ממש רצצה להשתמע

אם כן, חמודות השחזי העט כי דעי לך, בובונת הזמן הוא: כעת!

חם הפזמון חם פוט ואצפה ברון למכתבך מרותי.

הכל מלכד פטרוליה

(970/913) עושה רושם של נערה ש'מלבד שיער יפה, יש לה גם משהו אחר בראש. היא בת 17.5, תלמידת שמינית, טוענת שאיננה אוהבת לימודים, אך איה'בת ללמוד. יש לה המון חובבניות וה'הבדל בינה ובין ישמעאל עליו השלום

ציור ברנשטיין ויצירתו "אם וידה" (רישום טוש)

דיוש: יצירה משחררת

עלידי קימתו הנמוכה. מספר ברנשטיין בן ה'36 על עצמו: "כבר בגיל שלוש וחצי גילו בי הורי כשרון ציורי — הייתי מש'חיר את כל קירות הבית ואת הרצפה בשברי פהם. כשהתבגרתי מעט, הייתי צורך כמו יות אדירות של נייר. או חשבתי כי זהו החפץ היקר ביותר בעולם."

איש לא ניסה לטפח במשה הקטן את נטייתו לציור. אולם, כאשר גילו הוריו כי קומתו תהיה נמוכה בהרבה מקומת חבריו, וכאשר הנער העדין, חובב הקריאה, החל ברגיש בבדידותו הגוברת והולכת, נמצא הפתרון באמנות. אביו של מישה, חסיד מק'פיד על מצבות, ניסה לעזור ולסייע לבנו. אך מישה החליט כי עיירתו קרטוס ברזני צרה לו.

הוא ברח לורשה, התפרנס ממכירת עת'רים ברחובות. במעט הכסף שחסך, ומצויד בהמלצת כמה אמנים, נחקבל לבית הספר לאמנויות כולונה, אז מרכז התרבות היה'ר דית של מורת אירופה.

זוויות המרחבה. מלחמת העולם ה'שניה הסביעה את זותמה עמוק מאד בנש'מת הצייר הצעיר. יותר מכל צייר אחר החי כיום בישראל, מישה ברנשטיין הוא צייר השואה. הוא עבר את כל זוויות המל'חמה, ברח לרוסיה, חזר לפולין. שם גילה כי משפחתו נספתה כולה, הצטרף להכשרה ציונית והגיע ארצה.

תחילה עבד כפקיד, על מנת להתפרנס, צייר בשעות הפנאי. אולם כאשר גברה קדחת ה'יצירה, עזב את עבודתו, התמסר כולו לציור. ריו. תנאי חייו, בחדר הצר על גג בית תל-אביבי, השתקפו היטב בציוריו.

נושאי עציבים, לקוחים מהחי השואה או מחיי יהדות הגולה. "אני חייב לצייר את הדברים האלה", סיפר המספר כולו לציור תערוכתו במוזיאון העירוני בתל-אביב. "עד שלא אצור יצירה גדולה, שתשחרר אותי ממועקת השואה, עלי לצייר שוב ושוב את הנושאים האלה, כדי שאיש לא ישכח את מה שעשו לנו."

לחלוטין, ערימה של דברים מכוערים ביותר שלא היינו רוצים לנגוע בהם בקלשון. הפרק הגרוע ביותר בספר הוא זה בו מתפאר היהודי "האמין" זיגמונד כיצד רצח חיילים גרמניים רבים מאחור... איננו מתפללים כי ספר זה מצא לו מור'ה במדינת ישראל. שם מקומם..."

הסוכן הבריטי נדהם, לא על עצם הדחייה אלא על נוסח המכתב. ככל אנגלי טוב במצב כזה ישב מיד וכתב מכתב למערכת, מופנה לבטאון המו'לים הבריטיים. התוכן: "זוהי דוגמה אופיינית של הרוח הנאצית והתוקפנות הנאצית."

ההד היה מפתיע. המור'ל של ספרי ציר ציל הציע כי אגודת המו'לים הבריטיים תטיל זרם על כל הספרים הגרמניים, אם לא יודיע ארגון המו'לים הגרמניים בפי'רוש שאינו מסכים לעמדת חברו דולק. ה'מציע הוסיף, למען ההירות, שאינו יהודי.

גם העתונים הבריטיים קפצו על המציאה. שאל אחד מהם: האם יוסיפו המו'לים הבריטיים לפרסם בהתלהבות כזאת את ספרי ה'זכרונות של גנרלים, מפקדי צוללות ומרג'לים גרמניים?

"רצח מתועב." עתה ביקש גם דולק את רשות הדיבור. הוא שלח מכתב לעתון ה'בריטי: "האם המו'לים הבריטיים היו מפרסמים ספר המבוזה חיילים בריטיים וה'מפאר רצח מתועב של חיילים בריטיים בידו ל'אלוחמים יהודיים?"

על כך הוסיף עורך העתון הערה משלו: "זוהי שאלה מזוויה. לו נרצחו מיליוני יהו'דים בריטיים בידי העם הבריטי, אפשר היה לתאר מצב כזה. אולם הרי זה לא קרה."

הכי אדיב מכולם היה, כמובן, המחבר עצ'מו. הוא קם להגנתו של המור'ל הגרמני. דע'חו של חיילאמס: כל אדם זכאי לדעה משלו, וכל מור'ל ראשי בהחלט להחליט כאותו נפשו איזה ספרים יש ברצונו להוציא לאור ואיזה לא.

• ביניהן השפה העברית, הספר הופיע בארץ באותו שם.

אל תסתכל בקאן - אלא במה שיש בה

קליק קליק קליק

קאן דומה ביום לתל אביב במשקפישמש, ובליה לתל אביב בעוד מאתיים שנה. אבל בינתיים צריך לחיות מה לעשות.

פה כולם חשופים והכל חשוב. כולם לובשים סמוקינגים שחורים ועניבות פרפר שחורות, בשביל שהנשים לא יוכלו להבדיל ביניהם. אבל הצלמים מבדילים. כולם מצלמים. מי שלא מצלם, מצולם. קליק. הולכים לקוקטייל. קליק. זה חשוב. מי שחשוב, הולך לשם מפני שהוא חשוב. מי שלא חשוב, מפני שזה חשוב. קליק. כוכבות ממדרגה חמישית, המופיעות בסרטי מתח ממדרגה רביעית עם במאים ממדרגה רביעית מחייכות חיוך ממדרגה שלישית אל השד יודע מי, ובכלל איראפטר פה לדעת מי הוא מה ומיהו מי, מפני שכל כך צפוף. קליק.

כל הצלמים מצטופפים מסביב לעלמה אחת ומצלמים אחד את השני. הצלם הגאון הוא זה שמצלם להפיק תמונה עם כוכב אחד ולא יותר משמונה צלמים זוחלים מסביב. קליק. שני צלמים אנגליים הולכים מכות. אשה אתה צווחת. משהו שופך על השלושה שמפניה. על חשבון חרושצ'וב. הקאזואר טוב, וגם הפירוצ'יקי. יחי הסרט הרוסי. ובכלל, יחי.

חתיכות מיפאן

איה תענוג לראות את ארלטי. בלי עתונאים. בלי צלמים. כל כך שקטה ואידיאלית. כשהיא עולה במדרגות, המדרגות נאנחות. היא נמנית על חבר השופטים. איה משיגים גיטרה? קינג וידור מחפש גיטרה. הוא הזמין אותנו אליו הערב (חוג מצומצם) לשיר לנו ספירצ'ור אלס. אבל אין בקאן גיטרות. שלוח נשלח אל המשלחת ה- ספרדית לבקש גיטרה.

עדן רוק נטוי על סלע נטוי על פני הים. אוני-פראנס נותן שם קוקטייל, לכבוד כריסטאן ז'ק ומרטין קארול, היוצאים לסיבוב בעולם. זוועה. אני מחפש בקאן אשה יפה. כל ה- כוכבים כל כך דומים לאחרים. אפילו מרטין קארול. אבל היא לבשה יקר. לכריסטאן ז'ק לחיצת יד איתנה. שלא ילחץ ככה את מרטין. העולם זקוק לה.

בסוף מצאתי אשה אחת יפה בין כולם, אבל התברר שהיא סתם אשתו של צלם. קליק.

היפאנים יצאו לרחוב בלבוש מערבי. סוף סוף רואים חתיכות. את הקימונו הם כבר שכחו ללבוש. זה רק למען הרושם. ילדים, סעו ליפאן. יש שם חתיכות. ובדיוק היום הופיעה ירדתי יושי, העתונאית מטוקי, בקימונו, אבל גם היא חתיכה.

בעצם כתבו עלי כאן בעתונים, אבל מטעמי צניעות אני שותק. תוכלו לקרוא על כך בדיעות אחרונות, אך שכתבו על סופר העולם הזה שהוא "האביר הישראלי".

פרנאנדז חיין

קאריבירים הקטנים הצטלמו ונסעו. והגדולים התחילו לבוא. דהריסקה ועוד אחדים. סימונן ועוד אחדים. נראה. צריך פה ללבוש סמוקינג עם פרפר מהבוקר. מפני שהקוקטיילים מתחילים בבוקר, ונמשכים אחרי-הצהריים. ופתאום, באמצע היום, גאלא טהיטית על יאכטה מטעם במאי מזופת שמחפש קונה ליאכטה. ישבתי על יד אשתו של אגא חאן, הבגום. ובעשר בערב הצגת גאלא. ולא נותנים להיכנס בלי סמוקינג. אבל לי נותנים, אף על פי שאין לי. מפני שהמצאתי המצאה קטנה, והם חושבים שזה הסגנון החדש, וכך אני יכול להיחזק על מדרגות שיש המוארות באור זרקורים, ולהסתכל בכוכבים/ות, העולים כך עקב בצד אגודל. קליק.

קרב הפרחים היה משעמם גורא. מרטין קארול השליכה פרחים על הקהל. פרח אחד נפל על הבגום. אגא לא בא. הוא נוסע, על כסא על גלגלים, אל מרוציה הסוסים. גם עלי לא היה. הלך לקנות סיגריות לז'יף. הסוסים שמשכו את העגלות היו יפנים. ויקטור עמנואל מגדוזה, המכסיקאי, דהר על סוס, ומאחוריו ישבה ליליה פאדור, שניהם כוכבי הסרט טאלפה. הם רכבו יפה, ולא נפלו. האוכף היה מכסף, כמו ברומאנים הועירים. כל יום מוסרים לנו בכתב מיליון חכמות של כוכבים. אני לא אלה לראיין אותם. לדבר עם כוכב זה כמו לדבר עם פגור, והחוכמות שלהם מזכירות ברמתן את הכנסת שלנו.

• אחרי שקינן הצליח בתחבולות שונות להוציא מאולם ה- פסטיבל מטורף שחדר פנימה.

עליתי עם פרננדז במעלית בקרלטון. הוא כל כך שמח שלא צילמתי אותו, ולא ביקשתי ממנו אוטוגראף, שמרוב שמחה חיך חיוך סוסי אמיתי.

תחת אותם השמיים

על הטייטל של קאן, ליד הקארלטון, מעל הבאר הכחול, בבנין הנאה של הפסטיבל, מתנהל הקרב באחת החזיתות החשובות ביותר של המלחמה הקרה - חזית ה- קולנוע והתעמולה.

כי הקולנוע הוא קודם כל וסוף-כל-סוף תעמולה, תעמולה להמונים. עם אומנות או בלי אומנות. עם שחקנים כוכבים או עם מצלמה גאונית. אין שום הבדל עקרוני. ושנה שנה שולחת כל אומה משני עברי מסך הברזל את חזונה, אמונתה ופולחנה אל השופטים בקאן, למען יראו וישפטו. ועל חבר-השופטים הצרפתי, הגייטראלי יחסית, נפל התפקיד הכבד והקשה לברור, לפסול ולשפוט.

לא כל ארץ היתה מוכנה לאחריות כזאת, ולא לכל ארץ היו מאמינים.

כדי להקל על השופטים ולמתן את המלחמה, הונגה הכלל שלא להציג שום סרט שיש בו תעמולה נגד מדינה אחרת. זה כמובן קצת קשה, כי קשה מאד לנהל תעמולה בעד אם אין נגד.

הפולנים היו ההגונים ביותר. את הסרט תחת אותם השמיים, שהכיל כפי הנראה תעמולה קומוניסטית במידה גדושה, השאירו ברנע האחרון לעמם ויתרו על הצגתו בקאן. כי אין להם כל עניין באי-נעימות עם צרפת, או כל ארץ אחרת, ברגע זה.

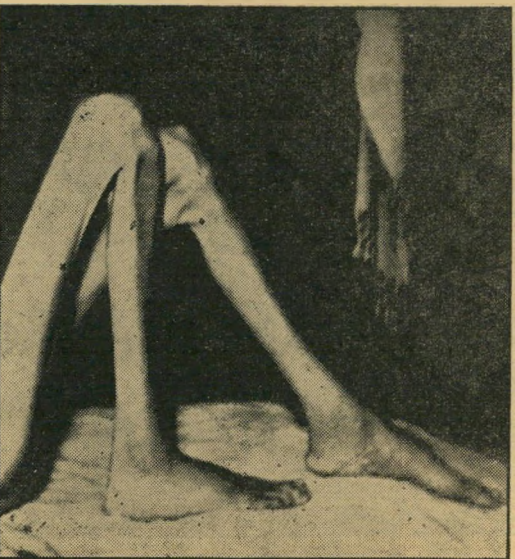
הרפובליקה הפדרלית של מערב גרמניה שלחה לפסטיבל רק סרט אחד, אף על פי שמתור היה לה לשלוח שניים. את הסיבות לכך נוכל לתאר לעצמנו על נקלה אם נראה מה קרה לסרט. שמו: שמים ללא כוכבים.

אפילו ניאט אחד

פי דחישות מוסמכות מאד ששמעתי בקאן, העירו הרוסים למי שהעירו עוד בתחילת ייצור הסרט, שלא כדאי לייצר אותו. אולם הגרמנים לא שעו לעצה וייצרו אותו עד הסוף. הסרט הוגש לחבר הבוררים. הרוסים לא הגישו כל התנגדות. הם ידעו את תוכנו של הסרט, וידעו שלא יתקבל. הם אינם מבוכזים אפילו ניאט אחד.

נוסחת הסרט הובאה לקאן. זה לא מצא גורא גורא חן. השופטים רמזו, באורח לא רשמי, שכדאי היה להביא עוד סרט, ודרשו לראות את הנוסח המלא, עם כותרות המשנה. הגרמנים לא הסכימו להביא עוד סרט, ודחו את מסירת הנוסח המלא.

עלילת הסרט סובבת מסביב לאיש המנסה בכל כוחו לברוח ממזרח גרמניה למערב גרמניה, אל החופש.

"זילה וערפא", הגרמנים לא רצו

הויכוחים נמשכו. המשלחת הגרמנית בקאן התקשרה יום יום טלפונית עם בון. ומפי כמה עתונאים גרמניים נודע לי שהתקשרו לא פחות ולא יותר מאשר עם האנס גלובקה*. לבסוף הועברה לידי השופטים הגירסה הסופית, והסרט נפסל. גלובקה פקד על המשלחת לחזור לברלין, אל שמים ללא כוכבים, והמשלחת ארזה את חפציה ונסעה.

אין כל ספק בדבר שהגרמנים ידעו יפה יפה שהסרט עובר על תקנות הפסטיבל הבינלאומי. ואם התעקשו להביא רק

"שמיים ללא כוכבים", הגרמנים כן רצו

אותו, קשה מאוד שלא לראות את הדבר כצורך תעמולה פנימית, כאשר מדובר בצירוף חבל הסאאר לגרמניה.

אחרי חזה שופע

אולם אין זה סוף הפרשה. אלו רנה הצרפתי יצר סרט בשם לילה בערפל, אודות מתנות הריכוז הנאציים. ממשלת גרמניה מחתה, והסרט נפסל. קמה סערה בעתונות הצרפתית, וכמה מיינסטרים בממשלה דרשו להחזיר את הצגת הסרט בפסטיבל. לבסוף נמצאה פשרה - הסרט הוצג, אך לא יהיה מועמד לפרס.

אגב, הפרשה הסתננה וכמה עתונאים צרפתיים יודעים עליה, אך איש לא פירסם אותה כאן. אבל לנו מותר.

כמובן שבינתיים קורים פה המון דברים מצחיקים ומשע-שעים. קים גובאק אומרת אימרות ומצטלמת, גערות-זוהר חושפות את האמת שלהן, אך כל זה לילדים. המלחמה ה- אמיתית היא הרבה יותר רצינית. מאחורי החיוכים והחזות השופעים טמון מאבק מר לאינטרסים עולמיים.

קונגרס עצוב

קונגרס הכי עצוב בקאן היה הקונגרס של מחברי ה-11 התסריטים. איש לא בא. אין להם כסף לשלם את ה- הוצאות, והם לא הוזמנו על חשבון שום ממשלה.

אבל בקרוב יהיה קונגרס בפאריס, אולי יבואו לשם. שם יותר בזול, ויותר שקט.

• מנהל משרד ראש הממשלה ואיש אימונו של קונראד אדנאור (העולם הזה 966).

התחלת סיפורה של צברית 56 על מסעה בצרפת

מדואזל מ'שראדל

בוקר בפאריס. אופירה (הנראית על רקע מגדל אייפל) הופיעה תמיד לבושה בתלבושת ישראלית עם רקמה תימנית.

אכן, הרגשתי את עצמי כה גבוהה מהארץ ובכל זאת כל כך רחוקה מהשמים. זה מוכרח להשפיע על המחשבה.

כדנו ארוחת צהרים במסעדה על המגדל. הארוחה היתה קצת למעלה ממשפיעה. כאן בא לידי ביטוי שגנון האוטורגפס של הבנות. אני מבינה כשמבקשים חתימה למזכרת מאינטרסין או כן גוריון, אבל הבנות התנפלו על בעל המסעדה שיחתום להן את שמו. שוב הופיעו עשרות הצלמים ולא נהנו פשוט לאכול. לכל נערה היה צלם ועתונאי מארצה והם רדפו אחרינו כל הזמן.

טסנו למלון לשלוש דקות בלבד. הבנות לא הספיקו להתפזר כראוי. אני החלפתי שמלה. לבשתי את שמלת הרקמה התימנית ובקבלת הפנים שנערכה לכבודנו מטעם העיריה הייתי היחידה בתלבושת הלאומית.

לקחתי איתי את התנ"ך, מתנת מר חיים לבנון ראש עיריית תל-אביב, לראש עיריית פאריס. מסרתיו לממלא מקום ראש העירייה. קיבלתי תודה, אפילו פעמיים, ונתבקשתי להעבירה למר לבנון. למחרת, כתב אחד העתונים שדואק נציגת הארץ הכי ענייה הביאה את המתנה היחידה. קבלת הפנים נערכה בהוטל דה-חיל, שם הכורזה המהפכה הצרפתית. סיירו באולמות הנפלאים ונדמה היה לי שאני רואה מלאכים קדמונים והמון אצילים כורעים ברך לפנייהם. ההול היה ענקי. סיפרו לנו שעורכים שם קבלות פנים רק לגדולי האומות. לאמריקאים סיפרו כי איזנהואר ביקר בו ולאטליקה הזכירו את שם האפיפיור.

ממלא מקום ראש העיר נתן לנו מתנות. ואני הקראתי באוזניו קטע מהתנ"ך בעברית, בכדי שישמע את הצליל. הבנות נורא התפעלו.

בשובנו למדון כבר חיכה לנו שם עורך תכנית רדיו. נתבקשנו להשיב לכל מיני שאלות שבעולם, כל אחת לפי תורה. אני הייתי הראשונה, כך שלא הספיקתי לחשוב הרבה.

השאלות היו משוננות. כך למשל היתה השאלה הראשונה: האם את חושבת שיש לשאול את הבעל בשובו מהעבודה לבקשותיו, או לחכות עד שיספר לך, ואם לא יספר לא לשאלו? עניתי כן. שאלה אחרת: האם אחרי נשוא, ארצה כמיטה כפולה אחת או בשתי מיטות נפרדות? עניתי כי אינני מרגישה את עצמי מבוגרת. מבינה ובעלת נסיון כדי לענות לשאלה זו. דרך אגב, רוב הבנות הוודו כי הן מעדיפות מיטה אחת כפולה.

לא הספקנו לנוח ולהחליף בגדים כראוי וכבר הובילו אותנו למועדון לילה מפואר. הפעם לא הביאו לנו בני לוויה; היינו נערות בלבד. לפגישות ולמסיבות הבאות, דאגו להזמין את מיטב חניכי האקדמיה הצבאית בסן-סיר וצעירי האינטליגנציה הפריסאית. ישבנו וחיונו בתכנית האמנותית. תכנית נהדרת. הופיעה הזמרת מיק משל, אחת הזמרות המפורסמות של צרפת, נמוכה וחמודה, בעלת קול עמוק ולא צלול ביותר. הצרפתים משתעשים אחריה. היא שרה שם שיר מיוחד, שחובר לכבודנו. זה היה שיר ליום נשואיה של גרייס קלי, אותו עמדה שיר בחג החתונה. אינני זוכרת את המלים בדיוק, אך הכנו נסב אודות איחולי בנות העמים לנסיכה החדשה. היא הראתה גם את המתנה שעמדה להגיש בשמנו: קופסת תכשיטים עשויה צדפים ואבנים יקרות. בתוך הקופסה היו בובות קטנות, שסימלו את עמי העולם. את ישראל יצגה כובה בדמות חלון במכנסים קצרים.

למדו בדרך זו להכיר לראשונה את דגלנו. גם אחר כך, כשהייתי יושבת ליד זיגנב המצריה, צלבתי את דגלי בדגלה והצלמים ממש עטו על התמונה של דגלי ישראל ומצרים ביחד.

בראש השולחן ישב גנרל צרפתי, בעלה של אחת מעורכות אל. לאחר הארוחה הוא ניגש אלי, בבקשו להכיר מקרוב חיילת ישראלית. הוא לא ידע אנגלית. אינני מבינה איך הגיע לדרגת גנרל מבלי לדעת אנגלית, בכל אופן הבנתי את הצרפתית שלו. נהיינו ידידים נורא טובים. כמה ימים אחר-כך, כשנפגשנו שוב, הוא פנה אלי ואמר: "יש לי הפתעה בשבילך."

אמרתי לו: "אני יודעת, צרפת שלחה 12 מייסטר 4 לישראל."

הוא פקח אלי עיניים תמהות. "אנחנו מחכים לזה מזמן," הסברתי לו.

הוא היה כל כך מבסוט. לא תפס שאני מסוגלת לדעת משהו בעניינים אלו.

וה סוף נגמרה הסעוד. דה. כל ארוחה בצרפת ממש שגיעה אותי. על ארור חת ערב, למשל, מבזבזים יר תר משלוש שעות. בין מנה למנה יש הפסקה של שלוש שתי-רבעי שעה בערך, עד ש מגיע האוכל. ובדרך כלל, ה ייתי רעבה. אין להם שם לא חומוס, לא פלפל ולא תירס לאכול בין הארוחות. כך ש עד שהביאו את האוכל, היי תי גומרת את כל הלחם עם הזיתים שהיו על השולחן. באותו לילה ראשון, היו הבנות עייפות והלכו לישון. אך לי לא היה חשק לישון. פגשתי ביוגאב וגם היא לא רצתה לישון. בילינו את ה ערב יחד בחדרי.

למחרת בבוקר, ביימו אי תנו את צילומי הידיה מהא יורון בפוזות שונות, אך על זה כתבתי כבר. אחר-כך הו שיבו אותנו באוטובוס צהוב.

אפור, שלכל אורכו התנוסס שלט מיפגש בנות העמים. נסענו קודם כל לבית האינזלידיים. נכנסנו פנימה והתחילו להסביר לנו: כאן קבור נפוליאון וכאן בנו וכאן נכדו, שורה ארוכה של קברים. מבדל לשבכת ברזל, יכולנו לראות את כל דגלי המלחמה שלי. קרועים, בלויים, שרופים ומוכתמים בכתמי דם אך עושים רושם עז. כל הבנין הוא שיר הלל אחר גיבור לנפוליאון ופעליו. עשרות פסלים מראים אותו, כמגן העם, מושיע האלמונות והיתומים, וכי, משם לקחו אותנו למגדל אייפל. עלינו במעלית לקומה השניה ומה שרואים משם אי אפשר לבטא במלים, או אפילו במצלמה. זאת פשוט חוויה נפשית עמוקה. בקומה השלישית אדם הופך לפילוסוף. רואים את אלפי האנשים המתרוצצים ברחובות כמו נמלים ממש והבתים כקוביות

ק ביום הרביעי לשהותי בפאריס החלו להגיע יתר בנות העמים. הן באו אחת אחת במשך היום למלון נפוליאון, מלבד היפנית והיוניקה, שהגיעו מאוחר יותר. לכל אחת חיכה בחדרה זר ענקי, מורכב מצבעונים בכל צבעי הקשת. אני חושבת שזה אחד הפרחים היפים ביותר שראיתי בחיי. גן הלובר למשל, מלא כולו פרחים אלו, בהרכבי צבעים משגעיים. אנשים באים במיוחד להתבונן רק בהם.

בערב נערכה לכבודנו סעודה חגיגית. הציגו אותנו אחת בפני השניה וכל אחת אמרה את שמה ועוד מספר מלים שהנימוס מחייבה כמו: מה שלומך? איך היתה הנסיעה? אני הצגתי את עצמי במלה אחת בלבד: ישראל.

פתאום הופיעה מרלין גרייבס, הנציגה האמריקאית, עם חיור על כל הפה, שופעת מחמאות לכל צד. היא הביאה איזה ארגו גדול. "הבאתי לכן מתנה ממיסיסיפי," סיפרה לבנות. כל אחת מאתנו קיבלה ממנה סיכה פרחונית עם סרט ירקרק. הצטרפתי שלא הבאתי מזכרות מהארץ. ישבנו ליד השולחן וסקרנו זו את זו בסקרנות. ניסיתי לבדוק אותן בסקירה ראשונה. עם מי אפשר להתידד?

רושם מיוחד השאירו האנ גליה והאוסטרלית, אולם התי ידדתי דווקא עם האיטלקיה. היא הפכה במרוצת הזמן ל ידידה הטובה ביותר שלי וכל העתונים ציינו כי האיר טלקיה המינה את הישרא לית לביקור בארצה. הסיבה לכך היתה פשוטה בתכלית.

פ רנקה מארזי האיר טלקיה לא ידעה שפה אחרת מלבד איטלקית. הייתי היחידה שדיברה איתה איך שהוא. לא משום שאני יר דעת איטלקית. דיברתי אליה כמו אל תלמיד. בכל השפות שבעולם, לאט ובדמויים ותי נועות ידיים הבינונו אחת את השניה נהדר. עד שכאשר רצה מישו לדבר אליה, פנה אלי שאתרגם את דבריו. וכך מבלי שתהיה לנו ש פה משותפת, החלפנו רש מים וחיות. היא הרבתה ל לספר לי על אהובה, אליו היתה שולחת יום יום שתי גלויות. הפכנו ממש לידידות.

באחד הנישפים שנערכו לכבודנו מאוחר יותר, הבנתי מי זאת פרנקה ולמה בחרו בה כנציגת בנות ארצה. היא נפגשה עם שני איטלקים ושוחחה עמם בלשונה. היא היתה פשוט מקסימה. כל פניה וגופה השתתפו עמה יחד בדיבור. כולה היתה פקעת של רגשות. לא יכולנו בסוף להיפרד בכלל.

ע ל השולחן היו צנצנות בהן הועמדו דגלים במקום פרחים. היו בנות שמראה דגלן לא נגע להן בכלל. אני הוצאתי את דגל ישראל ושמתי אותו לידי. רוב הבנות

פאת אופירה ארז

שעור בתנ"ך. בקבלת-פנים רשמית שנערכה לכבוד בנות העמים בבנין העירייה בפאריס, מקריאה אופירה לראש העירייה פרק בתנ"ך רעברית צחה.

שדרשה קצוות. שיחה משולשת ביו נציגות ישראל מצרים וגרמניה. אופירה, שנמנעה בדרך כלל ממגע אישי הדוק עם נציגת גרמניה, קשרה ידידות עמוקה עם נציגת מצרים החנינית.